

HUNSFOS

POSTEN

Organ for Hunsfos Fabrikker og Norsk Wallboard A/S



Frist for stoff til neste nummer er 1/11-90

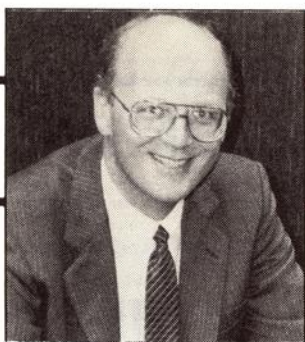
Hunfosposten
er utgitt av:
Hunfos Fabrikker
Hunfos Arbeiderforening
Hunfos Funksjonærforening
Hunfos Bedriftsidrettslag

Redaktør:
Reidar Liane
Tlf.: 56 713, arb. 333.

Redaksjonen består av:
Ole J. Tharaldsen
Edgar Sakariassen
Paul Torkel Joreid
Sigurd Gundersen
Merethe Pedersen

Wallboarden:
Björg Marit Viste
Tor Strandberg

Trykk:
Hunfos' trykkeri
på 100 g Natur Offset



HILSEN FRA DIREKTØREN

NØDVENDIG OMORGANISERING

Den nye organisasjonsmodell og de hovedprinsipper den er basert på, er for tiden gjenstand for omfattende drøftelser i hele vår organisasjon.

Som kjent har den ikke bare høstet godord, selv om også det har forekommet i ganske stor utstrekning!

Behovet for omorganisering må sees på bakgrunn av målsettingen om en vesentlig bedring av vår lønnsomhet. En sterk forbedring er nødvendig for at vi skal make de omstillinger som må til for å sikre virksomhet og arbeidsplasser inn i fremtiden.

En ny organisasjonsplan løser ingen lønnsomhetsproblemer isolert sett, men kan være et nødvendig element i arbeidet med å nå bedre lønnsomhet.

Den nye planen har som sagt avstedkommet en rekke kommentarer skriftlig og muntlig fra medarbeidere og ifra organisasjonene. Disse følges videre opp i drøftelser og inkorporeres i den grad vi kan i den endelige planen som for øvrig skal drøftes på nytt i styremøter og sågar i bedriftsforsamlingsmøtet 21. og 28.9.

Av enkelte har det blitt gitt uttrykk for at organisasjonsplanen har kommet som et sjokk, og at den har skapt stor usikkerhet og frustrasjon. Dette vil jeg gjerne kommentere noe nærmere.

Det har alltid vært mitt syn, og jeg tror de flestes syn, at en organisasjonsplan er et redskap som må endres når oppgavene og forholdene

endrer seg. En organisasjonsplan er aldri permanent! Når resultatene er svake, må også organiseringen av arbeidet gjennomgås kritisk og tilpasses kravene om økt lønnsomhet.

Den organisasjonsplan vi har fulgt til nå, ble etablert for et år siden. Allerede da den ble annonsert, gav jeg klart uttrykk for at nye endringer i organisasjonsplanen vil finne sted, så også nå: Det sikreste vi vet om den organisasjonsplan som nå foreligger, er at den vil bli endret. Når kan jeg ikke si noe om, men at den vil bli det er helt sikkert.

Vi vet at både Hunsfos Fabrikker og Norsk Wallboard må gjennom store omstillinger i årene fremover for at vi skal make det som er oppgaven vår, nemlig å sikre virksomhet og arbeidsplasser i et lengre tidsperspektiv. Omstillinger er generelt sett nødvendig i stadig større grad fordi kravene er større nå, konkurransen hardere, og endringene i rammebetingelsene hyppigere og mer dramatisk enn tidligere. Dersom en organisasjonsplan som innebærer endringer som den foreliggende kan gi grunnlag for opplevelse av "sjokk", så må det være viktig for oss å trene oss på å tåle omstillinger av helt annet kaliber enn det den nye organisasjonsplanen innebærer.

Jeg kan forstå at en relativt omfattende organisasjonsendring kan skape usikkerhet og frustrasjon. I dag kreves at planer skal fremlegges før de er detaljert utformet. Detaljeringsperioden vil alltid strekke

seg over noe tid.

Prisen er på en måte usikkerhet. Hvordan vil dette se ut for meg? Hva blir min plass i den endelige organisasjonsplan? Det er vel slik på alle livets områder at endringer skaper i seg selv usikkerhet. Den nye organisasjonsplanen og det program som vi nå arbeider med for å bedre resultatene i konsernet, har imidlertid som hensikt å skape bedre resultater, og bedre resultater bør gi større grad av trygghet for arbeidsplassen og mindre frustrasjon for den enkelte. Den største kilde til usikkerhet og frustrasjon i en bedrift må være at den går dårlig - at de økonomiske resultater er for dårlige. Fordi, dårlige resultater er veien mot avvikling av produksjon. Gode resultater derimot gir grunnlag for optimisme og håp om at det skal være mulig å bygge bedriftene videre mot fremtiden, mot år 2000 og derved sikre omfattende sysselsetting og virksomhet til gagn for den enkelte og for samfunnet. Dette kan vi kun make dersom den virksomhet vi i dag driver kaster rimeleg av seg, slik at vi kan sette til side midler for å gjøre det som er nødvendig av investeringer i nytt produksjonsutstyr og i nye produkter.

Opgaven er stor, og veien kan fortone seg svært tornefull, men vi har mulighetene for å make det. La oss bruke dem!

Med vennlig hilsen


Guttorm A. Vennesland



FRA PERSONALKONTORET

BEMANNINGSREDUKSJON

I den senere tid har det stadig vært fokusert på den nye organisasjonsplanen og de tiltakene som planlegges iverksatt for å bedre lønnsomheten i konsernet.

Et av disse tiltakene er å slanke bemanningen og dermed redusere lønnsutgiftene. Målet er en reduksjon på ca. 10% på dette feltet.

Ledelsen i konsernet organiserer nå sine respektive ansvarsområder på en mest mulig rasjonell måte, og vil gjennom dette forsøke å nå det oppsatte målet.

Det er klart at med en så stor bemanningsreduksjon og en vanligvis meget stabil arbeidsstokk, sier det seg selv at naturlig avgang ikke alene kan løse denne operasjonen.

Det er i denne sammenhengen viktig å peke på en del ordninger som man til daglig ikke går rundt og tenker på, men som nå muligens kan bli aktuelle for en del arbeidstakere.

Det siktes her i første rekke til eldre arbeidstakere som ønsker å trappe ned sin innsats i arbeidslivet noe tidligere enn ved oppnådd pensjonsalder.

I tillegg kan det være personer som av helsemessige årsaker ønsker å trekke seg tilbake og dermed oppnå en tilværelse som er tilpasset de helsemessige forhold.

Det er naturlig for en bedrift av vår størrelse å se på ulike tiltak i forbindelse med en nedtrapping av bemanningen og orientere de ansatte om hvilke ordninger bedriften kan tilby.

Det tenkes da i første rekke på de frivillige pensjonsordningene som eksisterer og eventuelle tilleggssytelser som bedriften kan tilby i forbindelse med disse.

I skrivende stund er dette ikke helt klarlagt, men man vil gå ut med nærmere orientering når dette er avklart.

Personer som ønsker mer detaljerte opplysninger om de ordninger vi har med hensyn til førtidspensjoner etc. kan kontakte personalkontoret, slik at man i fellesskap kan komme fram til den ordningen som passer best i hvert enkelt tilfelle.

Det vil være for komplisert å komme inn på de ulike pensjonsordningene i detalj, men det kan kort nevnes at det mest aktuelle kan være AFP-ordning-

gen, uførepensjon og ren førtidspensjon.

AFP-ordningen er for mange et ukjent begrep, men betyr avtalefestet pensjon.

Formålet med ordningen er å gi alderspensjon til arbeidstakere som ønsker å trappe ned sin arbeidsinnsats før de har nådd pensjonsalderen i folketrygden som er 67 år.

Ordningen gjelder for fast ansatte som har fylt 65 år, og ytelsen ved AFP-ordningen tilsvarer nivået som ved vanlig uførepensjon/alderspensjon.

Det er viktig å presisere at alt det som her er nevnt er frivillige ordninger.

Vi håper at flest mulig av de som fyller de ulike vilkårene vil benytte seg av disse ordningene, slik at den forestående bemanningsreduksjonen kan gjennomføres på størst mulig frivillig grunnlag og redusere behovet for oppsigelser.

Studentbesøk fra Nederland!

Som de fleste sikkert vet, så har vi det siste halve året hatt en student fra Nederland i vårt markedssekretariat (Det hvite hus).

Sara Jongsma heter hun og kommer fra Joure i Friesland. Hun studerer økonomi og språk ved H.E.A.O. (Høyere økonomisk og administrativ undervisning) i Enschede. Studiene varer i 4 år.

I femte semester er det obligatorisk med praksis ved en bedrift. Helst utenlands. Sara valgte Norge og kom hit i februar. Hun kom som et "friskt pust" inn i vår travle hverdag. Sara er ei koselig jente. Arbeidsvillig og kvikk. Vi kommer til å savne henne når hun reiser tilbake til studiene i Nederland.

Torsdag 14. juni fylte hun 21 år, og vi i "Det hvite hus" markerte dagen med tur til Melkevika. Været var det aller beste, varmt og godt og

ingen vind. Vi dro fra Hunsfos kl. 16.00 og hadde med reker, bløtkake og kaffe som ble fortært på fjellknauser og bryggekant.

Det ble en uforglemmelig kveld med mye gøy. Leker, frivillig og ufrivillig bading. Det var litt av et syn når den ene etter den andre ble kastet på sjøen fullt påkledd, eller når Kåre fikk bløtkaka klasket i ansiktet. Liv Tone var i toppform, så kvelden ble slett ikke kjedelig.

Vi synes det var positivt at de fleste av sjefene kom. Slike turer burde være en tradisjon. Det er både sosialt og "miljøvennlig". Vi blir bedre kjent, og kanskje vi takler arbeidssituasjonen på en annen måte? Positivt, helt sikkert.

Det ble sent før vi brøt opp og vendte nesa hjemover.

Kirsten Olsen



Staben fra Det hvite hus på bryggekannten!



Sammen med gode kolleger

Kjære Sara!

Høsten '89 gikk det rykter om at en pike fra Holland kom. Hun var student og norskville lære, og derfor hun i Norge ville være.

I februar hun kom, og alle var spente og spurte: Hva var dette for jente.

Vi skuffet ei ble, for alle fikk se, dette var litt av ei jente.

Sara som jenta het, ble plassert i vårt markedssekretariat, og det var jo ikke noe rart. For med slike talenter og godt humør, det er jo det som arbeidsglede gjør.

Alle har sett at arbeidet går lett, der Sara står på finn's alltid et "rå".

Den jenta hun smiler og alltid er glad, selv om oppgavene kan være i tøffeste lag. Da hender det nok at vi hører et "ah", og siden et ord som hun bruker i striden, "dritt på".

For uttrykk er mange, hun lærte dem fort, hun hørte et ord, og så var det gjort.

Vi starta kan hende i letteste lag, med telex og faxer av mange slag. Stundom det gikk nok i hurtigste laget, du var jo ikke født som mester i faget.

Men med ditt talent det varte ei lenge, før du kunne skrive og brevene sende.

Engelsk vi brukte, for norsk var ei lett, for deg kjære Sara som ei norsk hadde sett. Men vi terpet og terpet ord for ord, og sannelig, du i vårt språk er blitt god.

Vi jobber for liten og jobber for stor, og alle de maser i samstemmig kor. For alle det haster, og travelt det er, men samtidig har vi dem alle så kjær.

Og Søhoel er sjefen, det vet vi jo, men Fleischer han kommer som en god nummer to.

Bachke han kjenner jo alle her; som trønder og "gentleman" er.

Skagestad vår reisende ambassadør, for ham vi alle rapportene gjør. Vitser og skøyer det gjør han så titt, når han "a France" har vært på visitt.

Til Fleischer med blomster du gikk - og der du sannelig klemmen fikk, og at du ham liker svært godt, det har vi jo alle sett og forstått.

Noe nytt i jobben er det også blitt, konferanserom med kaffe og slikt. Før de vet ordet, står det på bordet, kaffe og smørbrød og alt som skal til.

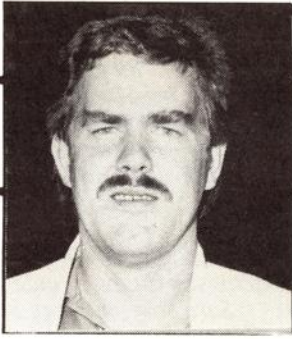
For deg, kjære Sara, er det blitt enda en ting, du sier jo selv du er blitt "kaffekje-ring".

Du verden så fort som tiden går, i kveld vi feirer ditt tjuesørste år.

Å takk for din varme, ditt gode humør, for Holland du er en stor ambassadør.

Vi ønsker deg lykke, vi ønsker deg hell, det sier vi alle her, i denne kveld.

Gratulerer med dagen, Sara.



FRA OPPLÆRINGSKONTORET

UTDELING AV VITNESBYRD

Nye kurs

Et nytt kurs/opplæringssemester står for døren. Det er gått ut innbydelse til 9 forskjellige kurs. Disse er:

- Grunnkurs i tekniske fag
- Fagoperatørkurs - tremasse
- Fagoperatørkurs - sulfitcellulose
- Fagoperatørkurs - papir
- Fagoperatørkurs for laboranter
- Kurs i prosessstyring
- Kurs i miljøvern og utslippskontroll
- Ledelse 1, grunnkurs i arbeidsledelse

Alle disse kursene er brevskolbaserte og blir avholdt i samarbeid med T.Y. (Treforedlingsindustriens Yrkesopplæring). Vi ønsker primært deltakere på alle, men påmeldingene vil vise hvor mange som blir startet opp.

Opplæringskontoret ønsker alle velkommen til et nytt kurs i år.

*

Av andre kurs som skal holdes i løpet av høsten/vinteren er:

- Ledelse 2, som er et 32 timers kurs i personlig utvikling, kommunikasjon og samarbeid.
- 40 t grunnkurs i arbeidsmiljø
- truckførerkurs

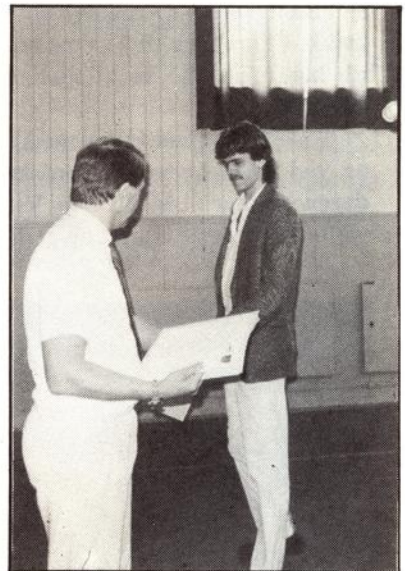
Disse kursene holdes etter behov.

Torsdag 7. juni var kursdeltagerne fra 5 kurs samlet i Velferden for å motta kursbevisene sine. Det vanket kaffe, rundstykker og bløtkake. 3 av deltagerne oppnådde T.Y.'s utmerkelse for topp resultat:

Det var Oddvar Renstrøm og Torbjørn Bjorå som gikk Fagoperatørkurs sulfit og Sverre Cato Brattli som gikk Fagoperatør Papir. De fikk alle tre T.Y. kniven.



Kari Stine Tærum - prosessstyring



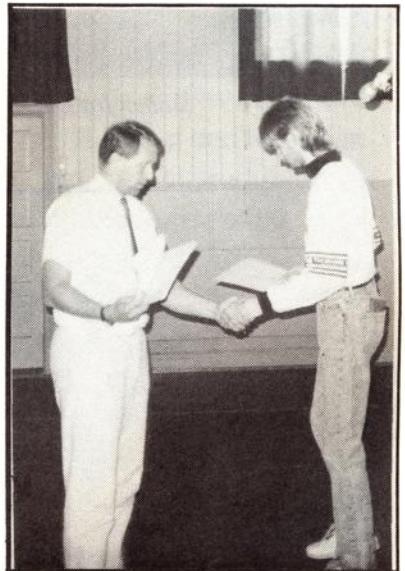
Arild Eidet - papirkurset

Fra "Arbeidsbok-prosjektet"

I og med den omlegging av organisasjonen som skjedde 1. september, så er "arbeidsboka" blitt ca. 1 mnd. forsinket.

Dette for å få korrigert de avvik som kom når det gjelder de forskjellige avdelingene. Men vi regner med at boka vil være klar til utdeling ca. 1. oktober.

Det vil komme ut informasjon etter hvert som prosjektet skrider frem.



Trygve Bakken - papirkurset



MÆ FJØSLOKT PÅ SJIFT

... ei fortelling om ei-kjyrs industriarbeidere i Vennesla...

Av Trygve Jortveit

LIGGE PÅ LØA

Bakgrunnsstoff

Å herre min hå godt det er å leve, tenkte æ her i kveld då æ stegte øve plenen på vei inn frå ugrasarbeide i åkeren, blaut og sliten. Desse glassklare sommerkveldeane me fekk etter alt regnet må vel vere ei Guds gave, tenkte æ. Åsså bikkja som står der på stabburstrappa og logrer med halen bare den kjenner lukten av meg! Slike ting måtte vel få dei gode følelsane til å ile gjennom Skaperen når han så det han fekk til: Sol og regn, slit og strev, bikkjer som logrer med halen og gilde kjerringer som venter med nybakt brød, kald melk og nyrørte ville bringebær. Då kunne han sukke og seie: "Det er såre vel".

For ei stund sida spørte Reidar Liane om æ kunne skrive noe under overskriften "Mæ fjøslokt på sjift" igjen, slik som æ gjorde i Hunsfosposten for 7-8 år sia. Og det sa æ ja til.

Æ skjønner egentlig ikkje åffår æ slutta å skrive då i 1983, åffår æ var så dum. Ein ting var at æ hørte at ein viss økonomidirektør i redaksjonen ikkje kunne lese det æ skreiv på dialekt og helst ikkje ville ha det æ skreiv i bladet. Åsså var visst ikkje stoffet av interesse. Ein annen og avgjørane ting var helst at Henry Jakobsen i Revehåla døde og at æ måtte stå der på kjærkegården ned mot støa og se presten kaste jord på båra til min beste venn frå denne fjøslokt-tida heime i Nesane. Lysten til å skrive forsvant der. Det var ei hard oppleving. Ved sida av det å vere ein god venn var Henry au konsulent for meg. Han las det æ skreiv

og kom med sine kommentarer og rettinger både til innhold og dialekt.

Det er lenge siden Henry døde nå. Æ he fått lyst til å skrive igjen. Så kan æ gjør det æ skrive litt meir leselig for økonomidirektører som he liten sans for bygdekultur. Det betyr, venndøler, at æ denne gonga ikkje skrive den reinspikka vennesladiakleken æ brukte i 1982-83.

Så he Hunsfos og Wallboarden fusjonert i mellomtida. Nye lesere he komme til. Til dei vil æ seie at det æ skrive om i "Mæ fjøslokt på sjift" er saga om alle dei arbeiderane i Vennesla som gjekk på arbeide på fabrikkane og som hadde litt jord og et lite uthus med dyr i ved siden av; dei som støtta opp ein ellers skral økonomi ved å ha ei kyr, ein gris og kanskje 2-3 sauer og høns ved siden av fabrikkarbeidet. Heilt fram til 1945-1955 var dette vanlig i Vennesla. Mange av oss som he runda dei femti levde midt oppe i det. Me merka slettes ikkje fjøslokten i klæane då me gjekk på skulen. Våre fedre kunne gjønne gå rett frå fjøset og til fabrikken på skiftarbeide så fjøslokten gøyv om dei. Derfor tittelen "Mæ fjøslokt på sjift".

Nå he det sæ som nevnt slik at æ he skreve mæ om dette i Hunsfosposten tidligare. Av den grunn må æ hoppe rett inn i ein større sammenheng.

Tidligare he æ skreve om omfanget av dette med å arbeide på fabrikk og samtidig ha litt jord og dyr ved siden av. Dette var vanlig heilt frå dei fôsste sagbrukane blei bygd ved fôsane i elva til som nevnt noen år etter krigen. Pappa som jobbe i sliperiet, hadde kyr heilt fram til sommeren 1954. Jakob Tønnesen som var mekaniker på verkstedet, hadde kyr til langt ut i 60-årane.

Så he æ skreve om heieslått på

Moseidheiane og Drivenesheiane, og om det å få høyet heim. Den gonga æ skreiv det, gjekk æ i detaljer om hå henne dei slo, om løer og stakksetting og heimkjøring av høy.

Denne gonga vil æ fôsst skrive litt statistikk. Så vil æ skrive litt om "å ligge på løa" - noe me bännane likte godt. Der vanka au mange spøgelseshistorier på løa. Litt om dei vil æ au skrive. Neste gong he æ så tenkt å skrive om det å gå med kyrane til studen. Og ikkje ver redde folkens! Æ skal holde mæ innenfor grensane. Æ er då vokst opp i Nesane og he gått på søndagsskule både i frikjørka og bedehuset.

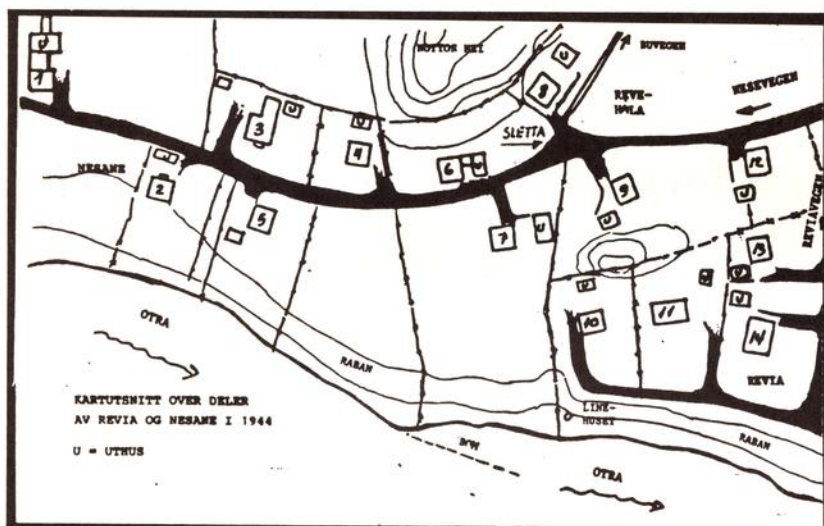
Litt statistikk

I forbindelse med Vennesla Historielags skrift som skal trykkes til høsten, he æ samla ein del opplysninger om åssen husdyrholdet var i dei 14 husane rundt der æ voks opp i Nesane. Dei 14 husane æ he med i statistikken er vist på kartet på neste side.

I desse 14 husane budde der i 1944 16 familier med til sammen 93 mennesker. 43 av desse menneskane var under 16 år. I 8 av familiane var mannen Hunsfos-arbeider og i ein familie var mannen pensjonert Hunsfos-arbeider. Av desse 9 familiane som hadde sin inntekt eller sin pensjon frå Hunsfos, hadde 6 familier kyr. Antall dyr dei 9 familiane hadde var:

7 kyr
7 sauer
8 griser
ca. 95-130 høner
ca. 75-100 kaniner

I tillegg hadde noen bier, duer, katt og hund.



Å ligge på løa

I og med at me var så mange bønn i området der æ budde, er det klart at det blei møe leik og moro i fritida. Då me kom heim frå gjætinga på Veneslaheia eller me var ferdige med grasing, høying og anna arbeid me bønn måtte gjør, var det tid for å trefe dei andre.

Leken gjekk støtt på Sletta i Revehåla, i Nottos hei, langsetter elva eller på Grisefjellet (fjellet bak Gudmund Nesets hus). Møe moro hadde me au då høyet hadde komme i hus og me kunne hoppe i det.

Lekane me hadde var:

- slå ball
- doll
- gjøyme og "tø mæ"
- jeppe på pinne
- slå på boks
- post og røver
- kaste ball på lista

I tillegg hadde me andre leker og ting me dreiv på med både sommer og vinter. Om vinteren var det skirenning, skorensling, "renne på fua" og skjeising. Om sommeren var det fising og bading og ikkje minst "å ligge på løa".

Då det lei mot kvelden i og etter slåtten, var det titt at me bønnane i Revehåla ville ligge på løa. Det å ligge på løa var gammel tradisjon i Revehåla - både i løa vår og i løa hos Netta og Oskar Jakobsen. Tordis, datter til Netta og Oskar, og som er født i 1922, he fortalt meg at dei dreiv med løeligging då ho au var liten. Så løeligging var ikkje noe nytt.

Me som ville ligge på løa, titt 6-8 stykker, samla oss i løa me skulle ligge i litt før det blei mørkt. Me hadde gjønne med oss et ullteppe eller ein hunsfosfilt me tulla oss inn i. Haupeute hadde me au med somme tider. Det blei sett på som luksus på løa. Då me riktig hadde fått rigga oss til i høyet og fått sovegropene som me ville, tok me oss ein tur ut igjen. Me gjekk ut i hagen. Der pelte me kysseber, rips, bringeber, stikkelsber, erpeiser, gulrøtter og slikt og tok det med på løa i ein papperspose eller i ei blekkboks. Så pagga me oss der i høyet, prata og åt gotteriane frå hagen. Frå fjøset kunne me iblant høre lyden av kyrane der dei hadde lagt seg for natta.

For oss guttane var det viktig å få rigga seg til ved siden av ei av gjentane. Det var viktig hå hvem det var au. Så gamle var me visst blitt. Men tru ikkje at me fant på noe galt. Åh, nei! Me var møe eldre før me begynte å klemme på gjentane. Så måtte det være bekmærkt og langt nere i Neseveien. Minst nerenfor Godtfred og Marie og etterat alle hadde komme heim frå kveldsskiftet.

Då det var blitt ordentlig mørkt i løa, tok me til å fortelle om spøgelsar. Og spøgelsar var der nok i Venesla i den tida. Tordis Jakobsen sa til meg: "Æ tykke ennå æ kan høre di mor der ho sto i fjørganga å råpte opp te oss i løa - Dykke bønn, dykke må'kje fortele spøgelsesfortelinge ikveld, for då sovne dykke ikkje - ". Men hå hvem ville høre på foreldrane i så viktige saker?

Engdølspøgelset og andre spøgelsar

Engdøl hette den dalen som gjekk gjennom Moseidmoen frå der brannstasjonen ligg idag, opp til litt sør for Filadelfiabygget og opp til Endre Moseids jorder. Dalen er gjenfylt nå. I den dalen hadde gamle arbeidsfolk i Nesane sett spøgelse då dei var på vei til nattskiftet på Hunsfos eller på vei heim fra kveldsskiftet. Hunsfosarbeiderane i Nesane rodde gjønne over elva og tok beinveien gjennom mosen til Taubanen og Hunsfos.

Der i Engdøl var det dei så det: Ei gjente som gjekk kvilelaust i dalen og lette etter noe. Så hadde ho ikkje haue - og det tykte me var gyselig.

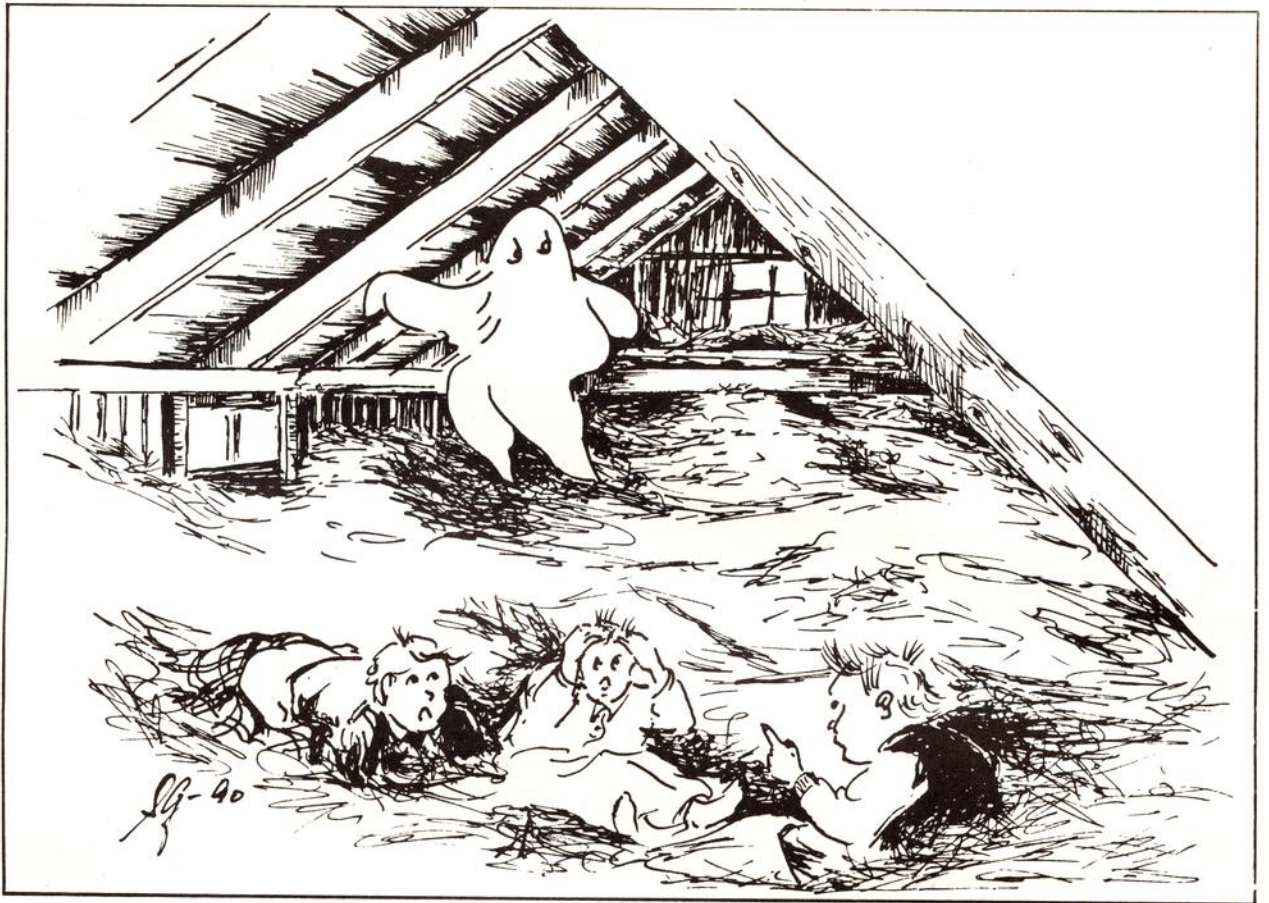
Det heile skulle komme av at det ei gong var ei ugift gjente som drap bålet sitt der rett etter det var født.

Ei anna og lignanes fortelling hadde me frå Barselbekken, bekken som kjem frå Koldalen og renn ut i Otra rett nerenfor herredshuset. Bekken ligg nå møe i røy.

Barselbekkspøgelset var velkjent for oss bønn. Me malte ut fortellinga om det så den til slutt kunne bli hårreisanes. Men bakgrunnen var den samme som i Engdøl. Sætesdølen Jon Løland som var lærer på Eikeland, skreiv om det i Agder Historielags årsskrift i 1922:

"Innmed bekken var der fyrr ei røys, som dei kalla Trollehaugen, og der spøkte so fælt. Kvar den som gjekk forbi, laut kasta ein stein paa røysi. Segni segjer, at det var eingong ei gjente, som drap barnet sitt der. Det er visst då bekken hev fenge namn. Folk var jamt redde fare der forbi fyrst det var myrkt. Ein gut saag der eingong ei hovedlaus gjente".

Et anna spøgelse me prata møe om var Hunsfosspøgelset. Det hadde dei sett på veien mellom brua øve Helvedsfossen og skulen (nå festlokalet på Hunsfos) - omtrent der Oscar II-stei- nen er plassert. Det var då arbeiderane var på vei til formiddagsskiftet - grytidlig på morgenen - at dei så det: Ein mann som brått var på veien framføre dei. Der gjekk han i svart frakk, og i handa hadde han et kvitt



flagg han holdt opp i lufta. Dei så han bare ei kort tid. Så var han borte. Sporlaust.

Rettt øve elva derifrå, i Kuastølsvingen som me kalte den, var der au spøgelse. Dei så ei gammel dame der. På Tjovmoen såg dei ein haue-laus mann. Elles var der spøgelse i Ålefjærkleivane der Amerikanerkjerringa budde, i Furumoen og Hestedammen i Eikelandsdalen og i Rønningskleivane og i og ved kjærka. Det verste spøgelse æ visste om holdt til i et hus på Graslia. Det vil æ ikkje fortelle om her.

“Tarmane mine”

Det mest spennanes og hårreisanes me bønn kunne oppleve på løa, var om ei av dei eldre søstrane våre kom listanes inn på låven like før me sovna og fortelte “Tarmane mine”. Det var ei grufull fortelling som måtte fortelles då det var heilt stille på låven og løa og me var skrømte etter mæ spøgelsesprat.

Astri, søster til Henry, likte å fortelle den. Det samme med mi søster Synnøve. Dei lista seg stille inn i

låven og tok til å fortele, og det blei dødsens stille henøve i høyet i mørket der...

“For lenge sia, då folk i Vennesla var veldig fattige, så var der ei jente frå Ludefladen som skolle te slakteren nere i Vennesla å kjøbe pølser for mora. Dei budde i et gammelt morkent hus for faren var sjuk og kunne nesten ikkje arbeide.

Då ho kom te slakteren, så viste det sæ at ho hadde mista pengane. Ho tårte ikkje gå heim uden pølser, og ho visste ikkje å ho skolle jår. Men så fekk ho tag i ein kniv og gjekk opp te lighuset mæ kjærka og skar ud tarmane av et lig som lå i ei kiste der. Så pakka ho tarmane inn i et papir, la dei i taia og tok dei med heim te mora og faren. Og dei tykte det var noen gode pølser.

Om kvelden då dei hadde lagt sæ i halsengane på det mørke loftet, så hørte dei ein rusten grov stemme kalle ud i mørke: - Tarmane mine, tarmane mine”. Stemmen kom nærmere og nærmere: - Tarmane mine. Tarmane mine! Hå hvem he tatt tar-

mane mine?

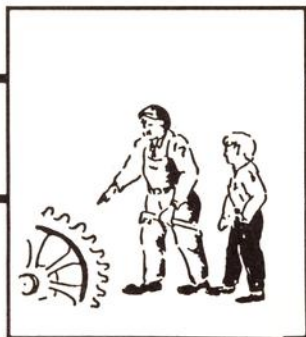
Du he dei!!!”

Våre eldre søstre la all sin iver i skrømme oss så mye som mulig då dei mot slutten av fortelingen krøyp henøve i høyet mot oss og sa “tarmane mine, tarmane mine”. På slutten skreik dei ut: “Du he dei!!!” i det dei kasta seg øve oss der me lå livredde under filtane. Ikkje noe rart at me blei overtruiske og hadde stor skrekk for å gå forbi kapellet i Skjerehauveien i mørket.

Å sole mio, du slette tio...

Nettane på løa var alltid gode. Lukten frå det nyslåtte tørre høyet og lyden frå kyrane som lå i fjøset og jorta og sov, fekk oss snart inn i drømmeland. Me sov godt, og øve det heile sveiv der ein sus frå tusener av grasshopper som sang i sommer-natta.

Og frå Neseveien kunne me av og til bli vekt av ein natterangler som ut i dei små timane var på vei heim frå ein aldri så liten fest.... “Å sole mio, du slette tio....”.



FABRIKKENS GANG

Papirfabrikken pr. uke 32

	Produsert tonn	Avvik til budsjett
PM 1	14.031	+ 0,5%
PM 3	6.451	- 5,0%
PM 4	7.520	- 4,2%
PM 5	24.169	- 3,2%
PM 6	10.588	+ 4,7%
Sum	62.759	- 1,4%

PM 1

Siden forrige utgave av Hunsfosposten, har PM 1 hatt en negativ utvikling i forhold til budsjett. Fra å ligge 4% foran budsjettet for tre måneder siden, er den nå bare 0,5% foran budsjett. Årsaken til dette er at vi har måttet redusere hastigheten ved produksjon av kopieringspapir for ikke å få "deletion". Deletion er en effekt der det ved kopiering blir flekker i papiret som ikke får sverte, dvs. at det ikke tar imot bildet. Etter hvert har vi funnet ut en del om hvordan vi må kjøre maskinen for å unngå "deletion". Lenge ble det kjørt ved hastigheter 15% under budsjett. I det siste har vi øket hastigheten noe igjen.

PM 3

PM 3 klarer fortsatt ikke å holde takt med sitt budsjett. Fortsatt ligger den 5% under. En viktig grunn til dette, er vanskeligheter med virene. Vi har fått skader i virene som det har tatt tid å finne

ut av, men som det nå ser ut til at er løst. En periode hadde vi også mye driftsproblemer i presspartiet. Også dette ser nå ut til å fungere bra.

PM 4

Heller ikke PM 4 har hatt noen god periode de siste månedene. Her er problemet at den elektriske strekkreguleringen ikke har fungert tilfredsstillende. I de laveste gramvektene - der vi er mest utsatt for å få brudd på gusken der hastigheten er høyest, har vi hatt mye dårlige produksjonsresultater. Delvis har vi hatt mye "fillekjøring", og delvis har vi kjørt med reduserte hastigheter for å få lavere bruddfrekvens.

PM 5

PM 5 har kjørt 248 tonn under budsjett siden forrige Hunsfospost (uke 19). Dette er -2,4% under denne tid. En god del småhavarier har gjort at stopptiden hittil i år er overskredet med 37 timer. Vi har også hatt mye vrak for hvithet.

PM 6

På grunn av Sovjets betalingsproblemer, har det blitt full stans i kjøring av "russerposter". Dermed har maskinen også måttet produsere kvaliteter som normalt ikke kjøres på PM 6. For å dekke maskinen, har vi måttet ta inn posepapir helt ned til 40 g/m². Denne har gitt lav produksjon. Det positive avviket i forhold til budsjett er derfor blitt noe mindre i løpet av sommeren.

Bedring de fleste steder når det gjelder orden og renhold

På enkelte avdelinger er det ikke til å kjenne seg igjen, på andre avdelinger har lite eller ingenting skjedd. Det finnes alltid en mengde unnskyldninger hvorfor forholdene ikke er bedre, men det hjelper så sørgelig lite.

På enkelte avdelinger, tror jeg at følgende historie ville passet:

Til ettertanke!

Dette er en historie om fire mennesker kalt ALLE, NOEN, ENHVER og INGEN.

Det var et viktig arbeide som skulle gjøres og ALLE var sikker på at NOEN skulle gjøre det.

ENHVER kunne ha gjort det, men INGEN gjorde det.

NOEN ble sinte på grunn av dette, for det var ALLE's jobb.

ALLE trodde ENHVER kunne utføre det, men INGEN forsto at ALLE ikke ville gjøre det.

Det endte med at ALLE bebreidet NOEN da INGEN gjorde hva ENHVER kunne ha gjort.

Ved juletider vil 2 avdelinger få en hyggelig overraskelse. En avdeling skal bli kåret som beste avdeling mht. orden og renhold. En annen avdeling skal bli kåret for avdeling med best framgang når det gjelder orden og renhold sett fra desember -89 til desember -90.

Dette er viktige saker, fordi det i grunnen gjenspeiler hele bedriften når det gjelder alle ting. STÅ PÅ!

Einar Solli

SOVJET OG ANDRE PROBLEMER

Sommeren og tidlig høst 1990 har vært langt mer spesiell og full av vanskeligheter enn det man på forhånd kunne forestille seg.

Egentlig burde sommeren være den tiden som man bare kan slappe av og ha det hyggelig på og nyte det været som vi heldigvis i år ble velsignet med.

Men problemet først og fremst ut fra mitt ståsted har vært leveringer eller rettere sagt ikke leveringer til Sovjet. Det vi opplever med Sovjetkontrakten vår for første gang på 25 år, er at våre motparter Eksportles faktisk har begått kontraktsbrudd. Dette er en usedvanlig alvorlig sak, og har brakt oss i en situasjon hvor Sovjet skylder oss 6,5 millioner kroner, hvor det også ligger 1000 tonn papir på lager som de ikke vil ta, og for det tredje at de resterende 5000 tonn på kontrakten verken kan produseres eller leveres. Dette er situasjonen nå, og det er høyst usikkert hva som kommer til å skje før enn året er omme.

Selvfølgelig kan en håpe på at forbindelsene til Sovjet lar seg rette opp, men der er atskillige detaljer som skal klaffe og som vi på Hunsfos på ingen måte er herre over. Alt ligger på Sovjet og deres evne til å kunne skaffe midler og organisere.

Det er et stort spørsmål med hva vi skal gjøre i fremtiden med Sovjet som kunde. Skal vi

bygge ny tillit til dem og utvikle ny kundesituasjon med dem, eller skal vi ta det store skritt å si at vi bygger opp kunder og markeder i Vest-Europa for PM 6? Her trenger vi gode og riktige beslutninger.

Den desidert verste tiden å miste en storkunde på, er utvilsomt tidlig sommer. Både Sovjetkontrakten og det som vi har hatt i mange år, nemlig kontrakt på Crest Set til India, det har vært hovedbeskjeftigelsen om sommeren på Hunsfos. I år uteble begge to. India-kontrakten har vi mistet til en annen norsk leverandør som vi nå opplever har priset dette papiret til rundt 1500 kroner pr. tonn lavere enn det vi har hatt som vanlig pris. Dette har vi oppfattet er gjort ut fra at deres kostnads-situasjon ligger nesten et par tusen kroner pr. tonn lavere enn vår egen situasjon for et papir som begge er tilfredsstillende for det formål det skal brukes til.

Dette setter et stort spørsmålstegn ved vår kostnadssituasjon og er en kraftig utfordring til forbedringer med hensyn til å lage riktig kvalitet til riktig kostnad i tiden fremover.

Både innlandsmarkedet og eksportmarkedet er til en viss grad preget av prispress som følge av fallende priser på cellulose. Vårt behov for økt inntjening skulle være vel kjent, og det er en betydelig innsats som gjøres for å holde prisene oppe på det nivå de er i dag.

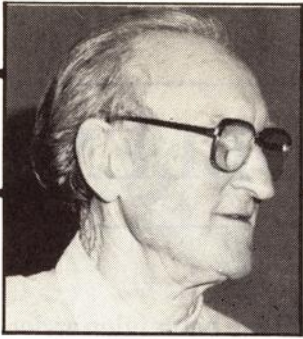
Dette betyr igjen at det er vanskelig å hente noe på pris-siden mens det er kostnads-siden som vi må vende oppmerksomheten mot og for å sikre inntjeningen for fremtiden.

Den nye organisasjonen er akkurat i ferd med å ta form, og det er opplagt veldig mange utfordringer og mange vanskelige problem som vi må løse både i begynnelsen og utover i den nærmeste tid for å få alt til å klaffe for fremtiden. Jeg kan bare si at jeg skal stå på og gjøre min del av jobben, og jeg er sikker på at vi sammen skal få til et samarbeid som gjør at vi løser de betydelige oppgaver som ligger foran oss og Hunsfos Fabrikker.

Ragnar S. Langfeldt

ANNONSE I HUNSFOS- POSTEN?

Dersom det er interesse for innsettelse av småannonser i HP blant våre ansatte, f.eks.: Ønskes kjøpt, til salgs, ønskes leid o.l., tar vi gjerne imot disse.



OSS PENSJONISTER IMELLOM

Ingvar Larsen (82)

For 11 år siden kom en 79 år gammel sprek kvinne syklende til Hunsfos Fabrikker. Det var Gunhild Johansen som i begeistring over at Hunsfosposten var gjenoppstått etter 13 års dvale opprettet en pris til de som uoppfordret kom med bidrag fra eldre tid til avisen.

Den første som gjorde seg fortjent til prisen var Ingvar Larsen. Han bidro med 19 bilder med sirlig angivelse av tid og sted fra tiden før og under krigen. Bildene var tatt delvis på Hunsfos med et kasseapparat til kr 10,-. Fotografering er fremdeles hans store hobby. Nå har han det fineste helautomatiske utstyr, og teleskop mangler ikke. Det som imponerte mest under besøket hos Ingvar og Astri i Wergelandsveien 17 var en rekke portretter av gamle verkstedarbeidere forstørret fra gruppebilder. Astri har også hobbyvirksomhet ved siden av sin husmorgjerning. Blant annet imponerte noen nydelig dekorerte tekstiler malt av Astri. Så der i gården er det liv og røre til enhver tid - og med det følger trivsel og god helse. Ekteparet har en sønn, Karl Gustav, som bor i nærheten og har to barn.

Ingvar, både du og Astri har røtter tilbake til treforedling. Fortell først litt om Astrids herkomst.

Hennes røtter går tilbake til den første papirmaskin som kom til landet. Den ble kjørt en tid av morfaren Magnus Løvstad som kom til Bentse Brug, Kristiania, 14 år gammel. Senere var han maskinfører på Skotselv Cellulosefabrik hvor han var i 23 år, og derpå til Katfos Fabrikker - som maskinfører og senere som skiftformann. Vi besøkte Løvstad da han var 93 år. Han var da en uvanlig vital tippoldefar. Leste uten briller, hørte godt og hadde særlig god hukommelse. Han døde 96 år gammel og hadde arbeidet hele 60 år i papirindustrien. Magnus og Astrids mormor Andrea hadde 7 barn, hvorav Dagmar, Astris mor, ble gift med Karl Pedersen som hadde sitt arbeid i cellulosefabrikken på Hunsfos.

Løvstad hadde en søster i Vennesla, Emma Olsen, som var mor til Trygve Amundsen i fyrhuset og Sigurd Amundsen på snekkerverkstedet og en bror, Hagbert Olsen, som hadde sin virksomhet i papirfabrikken og ble stamfar til en stor slekt i Vennesla.

Fortell så litt om din herkomst og ditt yrkesaktive liv. Din far Lars Gustav Larson var jo verksmester på Hunsfos. Han var en god kollega. Jeg var bl.a. imponert over hans gode hukommelse. Han gikk med data for de fleste av bedriftens maskinelementer i hodet.

Først min far, han kom fra Karlstad Mekaniske Verksted i Sverige i 1914 og arbeidet på et skipsbyggeri som lå ved Fevik. Til Hunsfos kom han fra Thunes M.V. i 1916 som kjelemontør. Og siden ble han verkstedformann og så verksmester til han gikk av

som pensjonist i 1952, 68 år gammel. Han døde i 1966, nær 83 år gammel.

Jeg kom altså til Hunsfos i 1916, 8 år gammel. Vi bodde i arbeiderboligen som lå på andre siden av jernbanelinjen mot fossen. Så flyttet vi til Graslia i ny brakke nr. 6 i 1918.

Jeg begynte på Hunsfos i 1924, nær 16 år gammel. Ble da hjelper for Ingebret Fossheim for PM 1-2-3 med duk og filtskifting på fortykkerene. Ble senere også brukt som reserve fortykkerpasser, klubbpålegger i sliperiet og som arkkutter i pappmaskinsalen.

Men så i juni 1927 fikk jeg sparken av sliperimester Sperre, på grunn av avsetningsvansker. Da reiste jeg til Sverige og arbeidet på min bestefars gård til rett før jul samme år.

Men så ringte min far og sa at jeg kunne få jobb på

Hunfos igjen. Jeg begynte da i det første laboratoriet som den gang var plassert på venstre side bortenfor pumpene i første etg. i sliperiet. Der var jeg i ca. 9 mnd, så var det over til verkstedet i oktober 1928. Jeg var mye sammen med Viktor Svensson - en allsidig og flink mann. Så ble jeg autogen og elektrisk sveiser.

Men jeg følte at jeg måtte vekk fra Hunfos, for der var ingen fremtid for meg. Jeg begynte som verkstedformann på den nye bedriften for Norsk Wallboard i 1949, hvor Olaf Rueness var direktør. I 1964 ble jeg verksmester. Januar 1966 ble jeg overflyttet til den tekniske avdelingen og fikk tittel teknisk assistent.

I 1966 overtok jeg også jobben etter Arnfinn Sage-dal som verneleder. Sluttet på Norsk Wallboard i 1976, etter 27 års tjeneste. Der drev jeg mye med detaljtegning av valser og kjedehjul, som det var en masse av. En selvstendig og kjempefin jobb.

Hva er drivkraften som gjør at du er så entusiastisk i forbindelse med dine hobbyer? Jeg ser bl.a. du har en hel del portretter av eldre Hunsfosfolk - til og med av den legendariske smeden Knut Lunden.

Jeg har særlig interesse for historie, og det preger mitt arbeid. Jeg tar opp gamle veier og gamle hus i Vennesla - et arbeid jeg er kommet ganske langt med, og arbeidet fortsetter.

For tiden lager jeg portretter av folk på verkstedet i 30-årene med gamle gruppebilder som underlag. Noen svært interessante gruppebilder har jeg



Astrid og Ingvar Larsen



Verksmester Lars Gustav Larson

lånt av Kristian Hansen.

Hjertelig takk, Ingvar! Din fotosamling er meget interessant. Hunsfos Fabrikker registrerer for tiden sin samling av foto og vil gjerne få komme tilbake for å studere dine bilder nærmere. Hos deg er det meget å hente!

Øss pensjonister har du vist hvor viktig det er å ha meningsfulle interesser. I

vår tid med all billig underholdning er dessverre interessen for historie dalende - særlig blant ungdommen. Man vet at det taper samfunnet og den enkelte borger på. Derfor var det dobbelt gledelig å treffe entusiastene Ingvar og Astri som vi ønsker lykke videre.

Trygve Kittelsen



MIN ARBEIDSPASS

ISOLASJONSVERKSTEDET

Lengst syd i kjelleren under PM 3-4 befinner det seg et lite verksted som vel mange Hunsfos-ansatte ikke aner eksistensen av. Det er isolasjonsverkstedet, eller tynnplateverkstedet. Hunsfos-posten ble nysjerrig, og en dag banket vi på for å høre litt nærmere om denne arbeidsplassen.

Det var to menn der, Gabor Etsy og hans sønn. Navnet hørtes unorsk ut, og han forteller at han er ungare. Han kom til Norge i 1957, året etter oppstanden i Ungarn, og kom til Vennesla sammen med andre landsmenn.

Han er utdannet isolatør, og arbeidet 20 år i firmaet Teknisk isolering før han ble ansatt på Hunsfos i 1985. Jobben medførte mye reising, bl.a. i Nordsjøen på oljeplattformene, og han ble etter hvert trøtt av all reisevirksomheten. Da Hunsfos så tilbød han fast jobb i eget verksted, so han til, og har senere ikke angret på det.

Vi spør Gabor hva arbeidet egentlig består i?

Jo, det er for det meste isolering av dampør og kjeler. Arbeidet foregår mest på den andre siden av elva, fyrhuset og gjenvinningsanlegget. Men jeg har også oppdrag andre steder, både i papirfabrikken og ganske mye i råstoffavdelingen. Det er veldig viktig energiøkonomisk å isolere steamrør, da det ellers blir et stort varmetap her. Det er også i høyeste grad vernearbeid, med tanke på brannskader dersom noen skulle være så uheldig å støtte seg til, eller ta på åpne rør.

Men jobben kan være vanskelig å utføre mange ganger. Rørene blir som oftest lagt enten helt oppunder



taket eller langs gulvet. Det er som regel veldig trangt. Få eller ingen tenker på at rørene skal isoleres etter at de er lagt ut.

Her er mye nyanlegg som skal isoleres, men det er også en del reparasjoner på gamle rør, isolering som har falt av. De tynne platene ytterst tåler ikke så mye av slag og trykk før de blir bulkete og ødelagte.

Er du helt selvstendig her, eller har du en formann som springer rundt og maser hele dagen?

Nei, jeg er min egen herre, har det fritt og greit, og administrativt hører avdelingen til sveiseverkstedet. Det er der jeg får oppdragene, og der må jeg også være med å lage anbud på nyanlegg rundt i bedriften.

Et banalt spørsmål, føler du deg "isolert" her på denne bortgjemte plassen?

Så absolutt ikke. Her har jeg det så godt som jeg kan ønske det. Verkstedet er passe stort, med vinduer og

utsikt over elva. Jeg er virkelig fornøyd her.

Hva med kontakten med andre Hunsfos-ansatte?

Den er god. Jeg treffer dem jo daglig rundt omkring hvor jeg er, og de andre på sveiseverkstedet hver morgen før arbeids-start.

Hva med din sønn her, er han også ansatt her?

Nei, han arbeider for Teknisk Isolering i Kristiansand og er bare på utlån her. I perioder er her mye å gjøre, og da må vi leie inn folk. Spesielt ved ombygginger av maskiner hvor det er produksjonsstans og tidspresset øker, kan det være behov for flere folk. Men ellers er her alltid nok å gjøre. Nå skal den store nye tanken som står ved elva utenfor fyrhuset isoleres, så der har vi arbeid en god stund. Og det er jo godt at det er mye å gjøre, det er jo det vi lever av alle sammen, eller hva?

MILJØVERN

Hunfos søkte om utslippstillatelse i september 1988. Denne var basert på gjennomgang av fabrikken og de forutsetninger at det fortsatt skulle produseres samme massekvaliteter og papirkvaliteter ved Hunfos som tidligere. Resultatet ble en søknad hvor diverse tiltak brakte utslippsnivåene ned til følgende verdier:

Type utslipp	Utslipp før tiltak	Omsøkt utslippsnivå
Organisk materiale, KOF	74 tonn/døgn	50 tonn/døgn
Suspendert stoff, SUSP.	3,9 tonn/døgn	1,5 tonn/døgn
Klororganiske forbindelser, AOX	0,9 tonn/døgn	0,8 tonn/døgn

Utslipp til luft av SO₂ var allerede brakt ned på et nivå i området 5-6 kg pr. tonn masse, og det ble søkt om 5 kg pr. tonn masse. Grensen var på det tidspunkt 10 kg pr. tonn masse, og denne var nylig revidert. Som ventet er det utslippene til vann som volder problemer og diskusjon.

8. mars 1990 ble Hunfos presentert ny utslippstillatelse. Denne var utformet i 2 alternativer, ett med utslipp til Otra som tidligere, og et annet med utslipp til sjøen ved hjelp av en avløpsledning. Avløpsledningen var ikke nevnt i vår konsesjons-søknad, men kom inn etter ønske fra lokale miljøvernmyndigheter som regnet med at miljøpakkemidler og offentlige midler ville komme inn og gi støtte til dette. Utslippskravene var følgende:

Organisk materiale:

40 tonn pr. døgn til sjø m/ledning og 15 tonn pr. døgn ved direkte utslipp til Otra.

Suspendert materiale:

1,5 tonn pr. døgn, uavhengig utslippssted.

Klororganiske forb.:

1,5 kilo pr. tonn bleket masse.

Gjennomføring av utslippsreduk-

sjonene ville medføre omfattende økte kostnader for Hunfos, og på bakgrunn av dette ble utslippstillatelsen påklaget for Miljøverndepartementet.

Senere viste det seg at det ikke finnes offentlige midler til finansiering av en eventuell ledning, og dette gjør saken enda vanskeligere for Hunfos. Miljøverndepartementet anbefalte Hunfos å gjennomføre en såkalt miljørevisjon. Dette er i realiteten en ny gjennomgang av bedriften for å komme frem til lavere utslipp, og senere på basis av de nivåer som man mener kan oppnås, avgjøre hvor utslipp kan skje.

Som de fleste er kjent med, har Hunfos engasjert Teknologisk Institutt i København, og Donald Huisingsh, som opprinnelig er fra USA, men arbeider som professor ved Erasmus universitet i Rotterdam. Arbeidet er påbegynt, og den 20. og 21. august var det et større seminar på Hotel Ernst i Kristiansand hvor nær 50 av våre egne ansatte var med.

Siden 1. konsesjonssøknad ble sendt, er det kommet avgjørende og viktige forandringer av forutsetninger. Miljøvennlig papir har vist seg å kunne selge på tross av tradisjonelt lavere kvalitetskrav, samtidig som Hunfos har kjørt blekeforsøk i fullskala over lengre perioder med bruk-

bart resultat. Forsøket gikk ut på å bleke uten bruk av klor og å få en lys og ren masse som kunne være råstoff for de fleste av våre papirprodukter. Samtidig vil miljøproduktene kunne bli oppgradert vesentlig fra de treholdige miljøkvaliteter vi markedsfører i dag. De nye forutsetninger for å komme ned i utslipp er:

1. Basere Hunfos' fremtid på klorfrie, miljøvennlige produkter.

2. Konsentrere produksjonen om én masstype foruten slipmassen.

Dette åpner perspektiver som vil bli belyst i miljørevisjonen. Samtidig vil det bli lagt langt større vekt på reduksjon av vannforbruket og utslippenes størrelse. Å uttale seg om resultatet vil være for tidlig, men at det ligger et stort potensiale til å komme lenger ned i utslipp er klart.

Når det gjelder fibertap fra produksjonen, er det viktig at alle ansatte er klar over hvordan Hunfos har mulighet til å påvirke fibertapene. Det er ikke utslippsnivået av fiber som i første rekke påvirkes ved fibertap i avdelingene, da dette går til sedimenteringsanlegget, som i sin tur skiller ut fibrene igjen og overfører dem til slammet. Men fiberen som foreligger i avdelingene bør omsettes til papir og ikke til slam. Det ligger flere mill. kr. i å redusere fibertapene fra avdelingene.

Ved analyse av fibertapet, viser det seg at 2/3 av fibertapene er forårsaket av forstyrrelser i prosessen, overkjøringer, lekkasjer, havarier osv. Her er det viktig at alle ansatte i avdelingene er klar over dette. Det er viktig at de som kjører anleggene er med i miljørevisjonen og engasjerer seg. Derfor er gruppene som studerer de enkelte avdelinger sammensatt vertikalt gjennom organisasjonen.

Miljørevisjonen er godt mottatt av Miljøverndepartementet, Statens Forurensningstilsyn og til og med Greenpeace. Vi venter oss resultater av revisjonen.

Ola Taraldrud

VANNRETT

1. Løsnings-setning
12. Tokter
13. Øygruppe
14. Ape
15. Sene
18. Var
19. Kjeften
20. Skueplass
22. Mauren
25. Senke
26. Mesterskap
27. Hengslet
28. Passe
30. Duk
31. Rykke frem
34. Lik
35. Ammunisjon
36. Bibeldel
37. Butikkjede
38. Forstavelse
39. Båt
40. Løfte
41. Jentenavn
43. Uventede penger
46. To like
47. Gåsehud
48. Driv
50. Rusmiddel
52. Karakter
53. Plagg
57. Preposisjon
58. Forstavelse
59. Forsendelse
63. Tettemiddel
64. Storfugl
67. Romfartsorganisasjon

69. På siden
72. Legemsdel
74. Dus
75. Taus
76. Nederland

LODDRETT

1. Gardinpreken
2. Prinsesse
3. Tilbaketog
4. Lever
5. Metall
6. Fottøy
7. By-mann
8. Etter tannpussen
9. Regne
10. Tall
11. Gjøre søtere
13. Bedrift
14. Plagg
16. Slektning
17. Spis
18. Fransk forfatter
21. Drabant
23. Til brød
24. Tor Larsen
27. Jentenavn
29. Uavgjort
31. Måltid
32. Skole
33. Kutt
35. Sprang
37. Anfall
39. Tau
42. Reise
44. Kro

45. Mellom-mann
49. Kjølign
50. Oppholdsrom
51. Redskap
54. Ekle
55. Karakter
56. Stat
58. Finansmann
60. Nest-kommanderende
61. Mål
62. Atom
64. Rep
65. Ukjent gjenstand
66. Styre
69. Stater
70. Hensikt
71. Ruth Moe
73. Filmfigur

Løsning på kryssordoppgaven i nr. 2/90:

*"Fellesferiens gleder står
for døren"*

Vinnerne var:

Sverre Neset
Solveig V. Pedersen
Margit L. Hansen

Alle får 3 "skraplodd" i
premie.

Vi gratulerer!

Frist for innsending av kryssordløsning: 1. november

VI GRATULERER

50 år

Kjell Linde	10.11.
Sonja Wachendorf	18.11.
Birger Linjord	7.12.
Einar Ståhl	8.12.

60 år

Arne Skagestad	5.12.
Olav Ruud	12.12.

- TAKK -

Takk for blomsterhilsen fra bedriften til min 60 års dag.

Torleif Sagedal

En stor takk til bedriften for oppmerksomhet med fine blomster på min 50 års dag.

Narve Aasheim

Hjertelig takk for gave, blomsterhilsen og festlig lag i anledning min 50 års dag.

Kirsten Olsen

Hjertelig takk til bedriften og arbeidskameratene ved PM 1 for gaven jeg fikk da jeg sluttet.

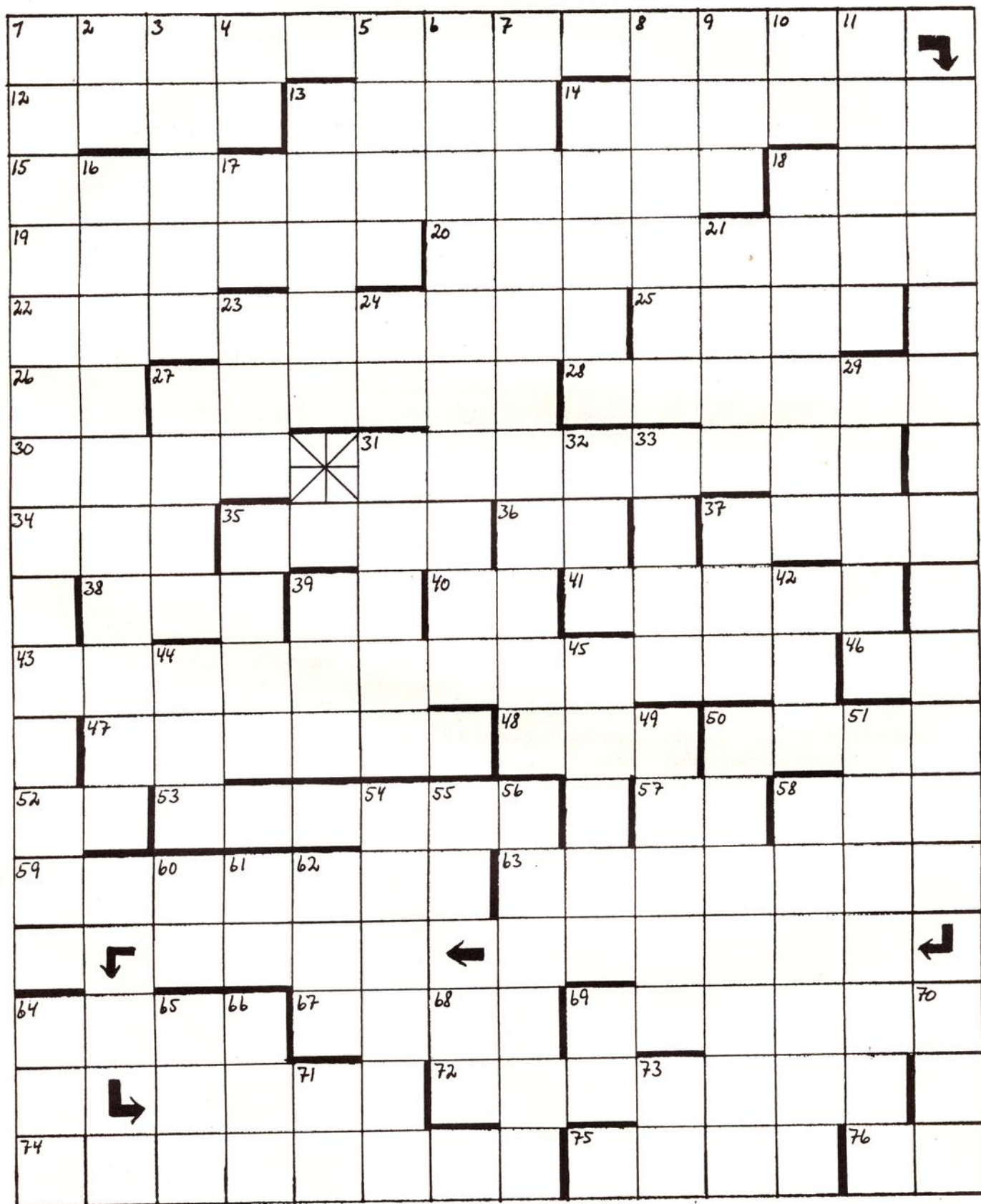
Einar Gundersen

Hjertelig takk til bedriften for den vakre blomsteroppsatsen jeg fikk i anledning min 50 års dag.

Gudmund Nygård

Tusen takk til bedriften og arbeidskamerater for blomster og gave til min 60 års dag.

Torbjørn Tesdal





BEDRIFTSANDAKT

For fire år siden var Helle Rolid på flukt. Hun var hovedpersonen i en av Norges mest omtalte drapssaker. Og etterlyst over hele Europa. I dag er hun frikjent for enhver mistanke. Hun har giftet seg med Morten Borg fra Drammen. - Sammen har vi begynt et nytt liv. Denne gangen med Gud som veiviser, forteller de.

Det var mange som var skeptiske da vi giftet oss. Og med god grunn. Vi har begge et kaotisk og problemfylt liv bak oss. Men vi har grunnlagt ekteskapet vårt på Guds kjærlighet. Den sterkeste kjærligheten som finnes...

Vi treffer Morten (30) og Helle Borg (28) hjemme på Sem i Hof utenfor Tønsberg. Tilsynelatende er de et staut, bunnsolid ektepar i et idyllisk hvitt hus på landet. Med grønne gressplener rundt seg, med katt og kattunger og rødmalt låve. Og en skjønn, lyshåret seksåring - Helles datter Hanna - som gjerne vil beholde alle kattungene...

Men for et år siden het Helle Borg, Helle Rolid. Et navn som er kjent for de fleste. I 1986 var Helle Rolid innblandet i en av Norges mest omtalte drapssaker: Mordet på Rolf Ernst Koch på et hotellrom i Rüdeshheim, Vest-Tyskland. Helle var prostituert og narkoman. Koch, som var hennes samboer og hallik, ble drept av deres felles venn, Tom Kubica.

Helle Rolid hevdet hele tiden at hun ikke var innblandet i drapet.

Nå er sommerferien avviklet for de fleste. Vi vil gjerne "slå et slag" for bedriftsandaktene som vil være i gang igjen fra 7. september, og de holdes stort sett annen hver fredag i kantina. Kom og bli med du som har anledning! Det er godkjent av bedriftsledelsen at vi kan bruke en halv time hver 14. dag til en andakt, og det mener vi har god virkning både åndelig og sosialt.

Hun sonet heller aldri noen dom. Hun satt i stedet lenge varetektsfengselet. Først i England. Siden i Norge. Men saken mot henne ble til slutt henlagt på grunn av bevisets stilling. Og i dag er hun frikjent.

Vil gjøre opp for meg

Morten Borg har også levd et tøft liv med narkotikamisbruk, kriminalitet og kortere fengselsopphold.

- Livserfaring er ikke de erfaringene du gjør, sier Morten, - men hva du gjør med livserfaringen.

Vi kan ikke sette en strek over fortiden. Men vi kan prøve å snu den til noe positivt. Kanskje kan vi med vårt eget eksempel fortelle andre at uansett hvor langt nede du er, finnes det håp for deg og livet ditt. Vi fant vårt håp i Gud.

- Og jeg har et inderlig ønske om å gjøre opp for meg, sier Helle. - Ved å hjelpe medmennesker som har kommet skjevt ut. Jeg kan aldri bli fordømmende og moraliserende overfor noen. Men kanskje var det det som var meningen med livet mitt også.

Pinsevenner

De møttes for to år siden i Drammen Kristne Senter. - For oss betydde menigheten inngangen til et nytt liv. Men i dag har vi

brutt med den, sier Morten.

Morten og Helle gikk i stedet over til Filadelfia - til den gode, gammeldagse pinsemenigheten, hvor de opplever at begreper som synd, syndsforlatelse og Guds nåde har mye større plass.

Og jeg tenker, her jeg sitter og snakker med dem nå, at det er ganske så utrolig at disse menneskene en gang har vært noe annet enn det de er i dag.

Tøff overgang

Det høres kanskje enkelt ut, man blir kristen, og så ordner alt seg med et fingerknips. Men slik var det bare ikke, sier Helle. - Da jeg kom ut av varetektsfengselet i Drammen og skulle skape en ny tilværelse for datteren min og meg selv, fikk jeg angst. Hvor jeg enn gikk, følte jeg at folk kjente meg igjen, pekte på meg og hvisket: "Der går hun dere vet".

Jeg gikk inn i Livets Ord og erkjente meg som kristen. Nå skulle jeg liksom pr. definisjon være "fri og lykkelig". Men jeg følte at jeg ikke hadde rett til å være en så til de grader sorgløs kristen. Mine psykiske kvaler var det imidlertid ingen som ville høre snakk om. I stedet fikk jeg høre at jeg var besatt av "angstdemoner". Og at jeg måtte gjøre hva jeg kunne for

å slåss mot det. Da jeg traff Morten, var jeg så frustrert som jeg kunne være. Og jeg hadde begynt å gå ut på byen igjen.

Men Morten hadde en ballast Helle ikke hadde. Selv om han havnet på skråplanet som 14-15-åring, var han likevel oppvokst i et kristent miljø.

- I de ti siste årene før jeg traff Helle, hadde jeg prøv å gå tilbake til barnetroen min. Innimellom slagene hadde jeg ropt til Gud om hjelp. Men først nå føler jeg at jeg virkelig er i stand til å ta imot den, sier han.

Et hus på landet

Som nyforelsket pleide Helle og Morten å dar ut til Hof på søndagsturer. Hånd i hånd gikk de og fabulerte om hvor fint det måtte være å leie et hus her ute.

- Vi satte inn en annonse. Så ba vi til Gud om at Han måtte styre resten. Vi fikk to svar. Og det ene var fra dem som eier dette tunet her.

Om naboene var skeptiske til å begynne med, har de i alle fall skjult det godt. I dag føler vi oss hundre prosent akseptert som en naturlig del av miljøet her ute.

Det eneste skåret i gleden er kanskje at ekteparet har dårlig økonomi. Morten er sykmeldt på grunn av en ryggoperasjon. Helle er hjemmевærende.

Hadde vi valgt bare å flytte sammen, hadde vi nok tjent noen tusen kroner i måneden på det. Men da måtte vi til gjengjeld levde i "synd", spøker de. - Det har vi ingen interesse av lenger.

- Jeg er så glad for at jeg ikke skal kjøre med dere tilbake til storbyen, sier Helle idet vi setter oss inn i bilen igjen. - Jeg er så glad at jeg nesten ikke kan få sagt det.



FRA ØKONOMIAVDELINGEN

Vi har nå passert første halvår av 1990, og ser av regnskapstallene at det gjennom de første 6 månedene ikke var mulig å nå opp mot de resultater som var forutsatt i budsjettet for 1990. Heller ikke resultatene for fjoråret har vi klart å opprettholde.

For første halvår viste regnskapet et resultat for Hunsfos Fabrikker på 7,5 millioner kroner. Resultatet for tilsvarende periode i fjor var 10,9 millioner kroner.

For hele Hunsfos-konsernet var resultatet 3,4 millioner kroner, som kan sammenlignes med et tilsvarende resultat på 8,6 millioner kroner i 1989.

Årsaken til at resultatet er svakere enn både budsjett og hittil i fjor, er hovedsaklig å finne i vanskeligere markedsforhold. Vi har solgt flere tonn papir i år enn i fjor. Imidlertid har prisene stagnert, slik at våre kostnader har økt mer enn prisene. I tillegg har det fremtvinget seg en viss vridning mot produkter med dårligere lønnsomhet. På grunn av den sviktende betalingsvevnen til Sovjet, har vi ikke kunnet levere det kontraktsfestede kvantum.

Med bakgrunn i de svake resultater som vi har oppnådd hittil i år, har styret bedt selskapet fremlegge tiltak for å oppnå betydelig resultatforbedring i 1991. Resultatmålet er 5% av omsetningen eller 45-50 mill. kr. i konsernet. Styret og ledelsen mener at en slik resultatforbedring er nødvendig for å sikre Hunsfos fremtid og for å make å gjennomføre de påkrevde fornyelsesbehov.

Fjoråret ga et resultat i Hunsfos

på 28 mill. kroner, og var det beste resultat i nyere tid. Dessverre så er dette altfor dårlig. Ved å se på pengestrømmen eller bevegelsen på bankkontoen kommer dette klarere frem:

	Mill. kroner
Resultat 1989	28
+ Avskrivninger (ikke betalbar)	+ 17
Penger inn på bankkonto	45
Normale vedlikeholds- investeringer	- 30
Antatte miljøinvesteringer (basert på 80 mill. kr. totalt)	- 10
Avdrag gammel gjeld	- 6
Penger ut av bankkonto	- 46

Vi ser av tallene at et resultat på 28 mill. kroner ikke engang gir nok penger til å betale for vår løpende drift. For å klare de store fornyelsesinvesteringer som er nødvendig, f.eks. Prosjekt 2000, må vi først vise evne til å spare. Hver enkelt av oss privat må eller bør jo også spare opp noen penger før større investeringer foretas. Derfor må Hunsfos forbedre sine resultater. Våre konkurrenter investerer store summer på fornyelse. Jo lenger vi venter, jo vanskeligere og hardere blir det å ta igjen konkurrentene.

HUNSFOSPOSTEN FOR 11 ÅR SIDEN

De siste årgangene (1964-1966) av den gamle Hunsfosposten ble utgitt av Hunsfos Fabrikker alene. Bladet fikk et mer profesjonelt utseende med hovedsak informasjon for de ansatte.

På initiativ av bedriftsidrettslaget utkom i mai 1979 Hunsfosposten på ny. Bladet skulle være som de eldste årganger med 4 utgivere og fremfor alt være uhøytidelig. Den første redaksjon besto av: Tryggve Kittelsen, (redaktør, representant for bedriften) Marit Hagen, (funksjonærforeningen) Einar Bakken (arbeiderforeningen) og Anton Brandsnes (bedriftsidrettslaget). Fra de 2 første bladene har vi sakset følgende:

Nr. 1, mai -79

Under heading "Kjære kollega" gratulerte **adm. direktør T. Jarlsby** med utgivelsen av ny Hunsfospost. Det kunne nesten virke symbolsk når bladet som en slags fugl Fønix stiger opp av asken samtidig med at Hunsfos selv er i ferd med å riste av seg etter en masse problemer som hadde hopet seg opp gjennom en snau håndfull meget vanskelige år.

*

Under heading "Fabrikkens Gang" kom **tekn. direktør Egil Lie** inn på de vanskelige produksjonsforhold man hadde hatt. Unormale kuldeforhold over vinteren hadde skaffet problemer. Videre hadde det vært havarier i sliperiet ved

PM 6 og PM 3. Lyspunkt var igangsettingen av PM 2 til forutsatt tidspunkt. Interessant har vært innkjøring av nye tapetpappkvaliteter. Man arbeidet med løsningen av en bestrøket kvalitet til firefarget trykk. På investeringssiden var det kun prosjekter i gang i råstoffavdelingen. Oksygenblekeriet ble forsinket pga. de spesielle forhold ved bedriften i 1978. I utgjenningsanlegget var tatt i bruk et forsterkningsanlegg som gjorde at man kunne nedlegge endelig tilførsel av SO₂ og MgO i det gamle syrehus.

*

På arbeiderforeningens årsmøte som ble ledet av formannen **Øystein Lie**, ble Lorents Larsen valgt til ny formann med nestleder Rolf Andersen, sekretær Alf Renstrøm og kasserer Jan Skårdal. Det hadde vært stor aktivitet. Representasjonen var stor: Harald Iversen var nestformann i Vennesla og Mosby Faglige Samorg. I Vennesla og Mosby AOF var Lorents Larsen formann. Reidar Arntsen var formann i den kommunale arbeidsnemnd. Einar Bakken var formann i Vennesla lag av Norsk Folkehjelp. Harald Iversen satt i Forbundsstyret, Ivar Isaksen var arbeiderforeningens mann i bedriftens styre, og i bedriftsforsamlingen satt Harald Iversen, Sverre Nilsen og Jan Skårdal. Mannskapsreduksjonen nærmet seg sin avslutning, og mannskapet var nede i ca. 900.

*

Årsmøtet i Funksjonærfor-

eningen hvor **Øystein Sødal** var formann, ble ledet av R. Øvland. Disse ble valgt: Til styret i Hunsfos Fabrikker Ole J. Tharaldsen (varamann Harry Voreland), til Bedriftsutvalget Bernt Bachke, Kåre Nordhagen, til Hunsfos Fabrikkers Hjelpekasse Marie Halvorsen (varamann Tryggve Kittelsen).

*

Regnskapssjef **Otto Hagman** var pensjonert etter nær 40 år i tjeneste for Hunsfos. Han begynte i 1939 som assistent for materialforvalter Rudolf Andersen og ble snart overført til regnskapsavdelingen, hvor Hugo Torjusen var sjef. Her ble han resten av sin tid på Hunsfos - de siste 24 år som regnskapssjef. Fotballen hadde Hagman bearbeidet fra ung alder til langt opp i årene. Vennesla Idrettslags styre var i fangenskap i Tyskland under krigen. I påvente av styrets tilbakekomst var Hagman formann for et interimsstyre som forberedte gjenopptakelse av idretten.

*

Innkjøpsjef **Haakon Tranberg** hadde vært ansatt 40 år på Hunsfos. Tranbergs idrettskarriere kjenner de fleste til. I en årrekke var han med i styret for KIF og var en utrettelig instruktør for guttene. Et halvt år før krigens slutt ble han hentet av tyskerne. Det var under milorg-opprullingene da han delte skjebne med en hel rekke idrettsfolk som ble satt på Grini.

*

Idrettsaktiviteten hadde vært særlig omfattende. 14 stk. fra HBIL deltok i KM på ski.

*

Gunnar Hansen redegjorde for opplæringsvirksomheten på Hunsfos, som var blitt omfattende og hadde god oppslutning.

*

Nyvalgte til bedriftsforsamlingen var **Trygve Holtet**, **Åsta Ingebretsen**, **Thor Olsen** og **Harry Arntsen**.

Nye styremedlemmer var **Harald Iversen** og **Ole J. Tharaldsen**.

*

Magne Hompland var ansatt som ny bedriftslege fra 1. okt. 1978.

Nr. 2 juni 1979

Trygve R. Jarlsby fylte 50 år. Alle som var knyttet til Hunsfos overbrakte en takk for det arbeidet han hadde nedlagt - ikke minst for at han hadde brakt i havn refinansiering av Hunsfos Fabrikker. I anledning jubileet hadde **Ole J. Tharaldsen** skrevet en vise- "Solversvise" som slo meget godt an.

*

Harry Holman takket av etter 19 år på Hunsfos. Ved siden av sin virksomhet som laboratorieingeniør hadde **Holman** betydelige oppgaver utenom Hunsfos, bl.a. i mange år som instruktør i ABC-tjenesten i Sivilforsvaret, og han hadde vært lærer ved Norges Brann-

skole. Mest kjent er han kanskje for sine arbeider i forbindelse med såpemidler og jordprodukter med bark og fiberslam som grunnlag.

*

Kåre Paus takket av etter 23 år på Hunsfos. Han kom hit fra **Borregaard Ltd.**, **Sarpsborg**, begynte som konstruktør og var senere driftsingeniør og vedlikeholdsingeniør i papirfabrikken. Han er en mester i så mangt - tegne, male, sy og skjære i tre.

*

Samtlige styremedlemmer ble intervjuet. Som en kuriositet ble nevnt at de 7 medlemmer hadde til sammen 29 barn. Det ble reist spørsmål om dette var en rekord for styrer her i landet.

*

Ragnar Langfeldt informerte om våre tapetkvaliteter og de bestrebelse som blir gjort for å holde stabil kvalitet.

*

Kaare Knudsen orienterte om oksygenblekeriet og om ombygningen i forbindelse med det. Beslutningen om å bygge oksygenblekeri ble tatt våren 1977 og skulle være ferdig i juni -79. (Dessverre ble det stor forsinkelse på grunn av den økonomiske krisen).

*

HBIL's årsfest ble arrangert av håndballgruppas herrelag. Kvelden ble innledet ved at lagets formann **Tryggve Kittelsen** holdt et kåseri om aktuelle idrettsspørsmål. Det var premi-

eutdelinger. Kveldens høydepunkt var utnevningen av **Gudrun Lian** til årets idrettsnavn, og av **Helge Nordhagen** til æresmedlem. **Tor Dalsøren** hadde funnet frem noen riktig engasjerende konkurranser.

*

Øystein Sødal hadde en tankevekkende artikkel: "Har vi tro på bedriftsdemokratiet?" Det var basert på en artikkel skrevet av **Knut Jorem**. De fleste mennesker går "uforløst" i graven med rike evner og anlegg som aldri blir brukt. Den virkelige store oppgave er å mobilisere disse latente menneskelige egenskaper også i det daglige, normale liv. Et særlig ansvar er å påse at ingen lider psykisk overlast verken ved de fysiske arbeidsbetingelser, ved ledelsesformer og ledes adferd eller ved kollegers adferd som individ eller gruppe.

*

Gunnar Hansen kom inn på "Bruk og misbruk av alkohol og **AKAN's** formål".

*

Salve Aas redegjorde for "Hva attføringsutvalget arbeider med på Hunsfos". I overensstemmelse med retningslinjene var **Reidar Arntsen** valgt som kontaktmann.

*

Carl Andersen hadde deltatt i Norsk Folkehjelps kurs på **Dombås** og redegjorde for de spørsmål som ble tatt opp om tilbakeføring av handikappede og alkoholskadde til arbeidslivet, misbruk av syketrygd, fremmedarbeiderproblemet og pensjonistenes situasjon.

BESØK FRA LIMONTA

De observante vil ha sett at vi fredag 6. juli 1990 hadde italiensk, fransk, svensk og norsk flagg på Hunsfos-mastene.

Fra firmaet Limonta Wallcoverings nær Milano i Italia fikk vi besøk av Giancarlo Conti, produksjons- og innkjøpssjef, René Guzzolin, art direktør, sammen med vår agentrepresentant i Milano, Per Ola Boman, fra firmaet Ekman. Disse var henholdsvis italiensk, fransk og svensk, men diskusjonen foregikk på fransk.

Firmaet som vi startet samarbeidet med for ca. ett år siden, kommer i år til å kjøpe ca. 4-500 tonn PVC base papir, som de bruker til å lage vinyltapet med. Vi arbeider med å skape interesse også for vår MG Poster og vårt bestrøknepapir. Det er noen ekstra hyggelige mennesker



som vi i det fine varme været fikk tatt med ut i skjærgården med reker og øl i strandkanten. Noe slikt var helt nytt for dem, og en tilvendingsstid var nødvendig.

Ved et besøk som jeg gjorde hos

Limonta i oktober i fjor fikk jeg se en velordnet og presentabel fabrikk det er moro å ha med å gjøre.

Vi ønsker våre venner tilbake til Hunsfos ved en senere anledning.

Arne Skagestad

BESØK FRA COLOR PRINT NORTH

Den 27. juli hadde vi bedriftsbesøk fra C.P.N. fra Ålborg i Danmark. De kjøper ca. 100 t Hunsblade i året fra oss.

Det hele var lagt opp uformelt og avslappet. Dagen startet med lunsj i Velferden, og etterpå omvisning på fabrikk.

På kvelden tok vi dem med på båttur fra Langenes brygge til Trysnes marina, hvor vi spiste middag.

Etter kommentarene både under og etter besøket, var samtlige gjester svært fornøyde. Vi får håpe at dette styrker og bedrer samarbeidet i fremtiden.

Tom-Egil Seljås



TYSK KOR PÅ BESØK

Hunfos har i august hatt besøk fra Augsburg i Syd-Tyskland, det er ungdom tilhørende K.F.U.K.-K.F.U.M.

Det første besøket var et kor bestående av jenter og gutter fra 15-25 år, i alt 25 stk., hvorav 6 fra Øst-Tyskland.

K. Birkeland presenterte Hunfos på en helt utmerket tysk. Vi andre måtte bruke fingerspråk, men mest hjertespråk. For egen del ble det en stor opplevelse fredelig sameksistens, tenk øst- og vest-tyskere forenet i Norge. De sang tre sanger, hvorav den ene var et flerstemt bordvers. Jeg våger påstanden at aldri har et bordvers (3 vers) vært sunget fine-



En gjeng glade sangere med vår omviser Reidar Arntzen

re på Hunfos. Den tyske ungdommen er sterkt engasjert av miljø, og de spurte mer enn vi kunne svare. Vi

håper at den markedsføringen vi fikk gi, vil bety noe for Hunfos på det tyske marked.

Alf Hodnemyr

EN VETERAN TAKKER AV

Nok en av våre veteraner har i løpet av sommeren gått inn i pensjonistenes rekke. 5. juli var siste arbeidsdagen for Einar Gundersen på PM 1. Da hadde han vært i avdelingen i 47 år, med unntak av noen få uker på slutten av 70-tallet da PM 1 ble stoppet.

Einar er født og oppvokst på Vardeheia i Vennesla. Der har han også bodd, bortsett fra 10 år etter at han giftet seg, da han bodde hos sin svigerfar, Otto Heiseldal, på Moseidmoen. I 1960 bygde han så hus og flyttet tilbake til Vardeheia.

I 1942-43 gikk han på Fredtun folkehøgskole, og da han var ferdig der begynte han på Hunfos. Det var hans far, Olav, som ordnet det slik at han kom inn. Der var ingen jobb på kontorene, men i fabrikk kunne han begynne dagen etter. Så i april 1943 begynte han som wiregutt på PM 2. Da var det bare PM 2, 3 og 4 som var i drift. Etter hvert avanserte han til maskingutt, tørker og maskinfører på PM 1, hvor han altså ble til han gikk av til ferien i år. Han har også vikariert som formann et par år.

På spørsmål om hvordan arbeidsplassen har vært, svarer Einar, alle tider. De senere år har arbeidet blitt vesentlig lettere rent fysisk, med bedre filter og wirer og fremfor alt

bedre kontroll under drift med datastyring. Ulempen har vært mindre folk i avdelingen og mer stress og press med stadig strengere kvalitetskrav. Men det har vært en god og grei arbeidsplass. Godt miljø og greie arbeidskamerater.

Einar Gundersens familie har vært og er fremdeles godt representert hos oss. Hans far, Olav, var der i en mannsalder. Hans brødre likeså. Sigurd og Omar er i dag tilknyttet laboratoriet, mens Arne er på verkstedet. Hans avdøde bror, Georg, var også 30 år her. Begge hans sønner har også vært her, men er i øyeblikket ansatt andre steder. Så Gundersen-familien har gjort sitt til ryet om Hunfos som familie-bedrift.

Einar forteller at han har nok å stille med som pensjonist. Med hus og hage blir en aldri arbeidsledig. Og så liker han å reise. I sommer har de vært en tur på nordvest-landet, og på hytte på Bjåen. Og så blir det fisketurer til Vallesverd.

For sin innsats har Einar fått Norges Vels medalje, gullklokke, Papirforbundets 30 års nål og LO's 40 års nål. Og vi vil også være med å takke en trofast og pliktoppfyllende arbeidskamerat for tiden her på Hunfos.

Jeg vil bare takke dere for et meget hyggelig halv-år. Det har vært topp helt fra begynnelsen. Det norske språket var litt vanskelig i begynnelsen, men etter en stund gikk også dette bra.

Jeg har opplevd en masse ting jeg aldri har gjort før, og alle har hjulpet meg til å gjøre dette oppholdet uforglemmelig.

Noen ganger var det bare et smil, men det betydde veldig mye når en kommer til et fremmed land.

Jeg reiser altså hjem med bare positive opplevelser. Jeg håper å komme tilbake til Norge.

Tusen takk for ei "sabla gøy" tid!!!

Sara Jongsmå

INDUSTRIVERNSØVELSE

Industrivernet på Hunsfos består i dag av 22 mann. Det er nettopp begynt 5 nye som erstatning for tre, altså har vi utvidet med to. Vi har hemmelig øvelse en gang per mnd., da forsøker vi å variere både sted og skadebilde. Bildene som vises er fra en øvelse Arne Finstrand og Asbjørn Ellingsen hadde lagt til taket av PM 1 ved rimssiloene. Som en ser av bildene, er det meget realistiske øvelser. Vi leier inn sminkør fra V. Hjelpekorps, markørene (pasienter) har vi selv.

Øvelsen startet kl. 20.25 den 6. juni, der møtte fram 10 stk., i hemmelighet. Kjell Linde var skadestedsleder.

Vi brukte fire markører, den vi viser bilde av har stor forbrenning i ryggen. På bilde nr. 1 ser vi Lars Vidar Løyte alene tar med seg pasient Premark. Bilde nr. 2 fra venstre Jon Robstad, Dag Nesland, L. V. Løyte legger Premark på bære. Bilde 3 det samme. Bilde nr. 4 Svein Johannessen og Kjell Linde. Kjell har ansvar som utrykningsleder og ta vare på guttenes opplæring. Svein har rydding og orden. ved større katastrofer har han ansvar for det sosiale.

Industrivernet på Hunsfos består av en gjeng glade gutter. Det er kanskje en av de viktigste tingene vi pleier. Godt kameratskap er helt nødvendig den dagen det gjelder, og at vi kan føle oss trygge på hverandre.

De 5 nye guttene som har begynt i Industrivernet er: Lars Vidar Løyte, PM 4, Dag Nesland, cellulosen, Terje Olsen, sv. verkstedet, Jac Vidar Svendsen, cellulosen og Jon Vetrus, fyrhuset. Industrivernet håper de vil være fine ambassadører.



Bilde nr. 1



Bilde nr. 2



Bilde nr. 3



Bilde nr. 4



FOTBALL

Etter en treg start på sesongen, har 1. laget kommet som et skudd. De fem siste kampene (inkl. 2 cupkamper) har gitt seier. 1. laget revansjerte seg kraftig etter det forsmadelige 0-9 tapet i vår med en brakseier over Elektrikerne med 8-0. I cupen har laget nådd kvartfinalen. Det måtte imidlertid en meget nervepirrende straffesparkkonkurranse til i forrige runde for å skille lagene. Lagene brukte hele 9 straffespark for å avgjøre dysten. Til slutt trakk Hunsfos det lengste strået og vant 7-6.

2. laget har hatt en strålende vårseong. Fortsetter de slik, burde laget ha alle muligheter til opprykk til 2. divisjon. Av 8 kamper er 6 vunnet, 1 tapt og en har endt uavgjort. Målforskjellen er 21-11.

Edgar Larsen sier at laget består av en kjempeflott sammensveiset gjeng. Det er ingen problemer med å stille lag, først og fremst pga. en veldig positiv innstilling av gutta. Ingen har "skulket" unna. Målscorere for 2. laget så langt er: T. Oksum 8 mål, W. Larsen 5, A. Berntsen 3, O.K. Hodnemyr 2, B. Bårdsen, K. Andersen og E. Larsen, alle 1 mål.

Old Boys laget står ennå uten seier i årets serie. 1 poeng på seks kamper er fasiten. Nå betyr ikke det allverdens, sier oppmann Arild Larsen. Det viktigste er å

komme sammen, spille fotball og ha det gøy. Verre er det å skaffe nok folk til kampene. Det er periodevis veldig vanskelig, og det går ikke i lengden. Til slutt kan det ende med at Old Boys må trekke laget fra serien. Det håper ikke Arild skjer, og flere med han. Det er jo tross alt så innmari gøy å løpe etter denne "kula".

Arild Larsen gir en spesiell honnør til Edgar Sakariassen, som har spilt alle kampene i år. Edgar stiller alltid opp, selv når han egentlig har hatt andre gjøremål på programmet. "Bare ring hvis du får problemer", sier Edgar. Hadde flere hatt den positive innstillingen, så hadde det aldri vært problemer. Nå har jo Edgar også vært oppmann for forskjellige lag opp gjennom åra og kjenner disse problemene.

FOTBALLRESULTATER

H.F. 1 - Sykehuset	0-3
H.F. 1 - Krigsskolen	0-9
H.F. 1 - Falconbridge	3-2
H.F. 1 - bankene	3-2
H.F. 1 - Elektrikerne	8-0

CUP

H.F. 1 - Kruse Smith	4-1
H.F. 1 - Fylket/Tinghus	2-1
H.F. 1 - Scheie	1-1
(7-6 på straffer)	

H.F. 2 - KEV	5-1
H.F. 2 - Forsvaret	0-6
H.F. 2 - KMV2	1-0
H.F. 2 - Kruse Smith	3-1
H.F. 2 - Selmer Furuh.	3-0
H.F. 2 - Kaspar Strømme	4-2
H.F. 2 - Caledonien	4-1
H.F. 2 - Siemens	1-1

CUP

H.F. 2 - Wallb./Vigeland	
H.F. w.o.	
H.F. 2 - Shipping	2-3

H.F.O.B. - Sør1.banken	0-1
H.F.O.B. - Politiet	1-3
H.F.O.B. - Kommunen	0-3
H.F.O.B. - Jernstøperiet	1-3
H.F.O.B. - Fylket/Tingh.	2-2
H.F.O.B. - Elkem	2-8

CUP

H.F.O.B. - Skrueteknisk	2-2
(4-6 på straffer)	



SPORT FØR I TIDEN - KLIPP FRA ELDRE REPORTASJER I HP

1952

Stafettløpet "Moseidmoen rundt"

Kretsen hadde anmodet Hunsfos om å arrangere et stafettløp. Dette ble så arrangert mandag 1. september. Det var innmeldt 8 lag, men ved starten møtte bare 5. Hunsfos måtte også trekke sitt 2. lag, da bare ca. halvparten av de uttatte møtte. Stafetten ble ganske vellykket. Etter som vi hørte etterpå ga den mersmak for alle lagene. Vi får håpe at smaken holder.

Stafetten var inndelt i 7 etapper fra 250 til ca. 700 meter. Starten var på Idrettsplassen, og etappene fra Samvirkelaget, Rebers verks., Betel, Robert Sakariassen, Klepp, Moseidveien, Samvirkelaget og inn på Idrettsplassen igjen.

Løpet ble vunnet ganske overlegent av Hunsfos foran Falconbridges 1. lag. Ludvig Holthe på siste etappe, hadde bare å trygge seieren, så vi ble snytt for noen spenningsmomenter.

Feltet lå helt samlet etter 1. etappe med Falconbridge 1. lag en meter foran Hunsfos i vekslingen. På 2. etappe kom Sør Campings mann med et veldig rykk og la seg snart 50 meter foran. Da 60-70 meter gjensto, gikk Falconbridges og Hunsfos' mann forbi Sør Camping,

og stillingen var igjen uforandret fra 1. etappe. På 3. etappe fra Rebers verksted til E. Lund, forregnet de fleste seg. Den siste kneiken fra Betel ble vel hard for de fleste, og Hunsfos ved G. Tønnessen passerte her Falconbridge og vekslet ca. 15 meter foran. På 4., 5. og 6. etappe økte Hunsfos forspranget og gikk i mål ca. 70 meter foran Falconbridges 1. lag.

Hunsfos vant altså den oppsatte pokal til beste lag og fikk også 1. napp i vandrepokalen, (oppsett av Falconbridge) som må vinnes 3 ganger. Sør Camping fikk pokalen til beste lag som aldri før har deltatt i stafettløp.

1952

Turn

Hunsfosposten fikk lov til å overvære en treningskveld i den nystartede turngruppa på Hunsfos. Instruktøren, kapt. Aabel, kommanderte oppstilling, og rette som lys stod samtlige deltagere i "giv akt". Det falt litt vanskelig for Torjusen å stå rett som et lys, men vi har jo kubbelys også. Ytterst på høyre fløy stod fr. Stray. Til venstre for henne stod Danielson i fullt sportsantrekk, alpelue og knickers. Neste i rekka var frk. I. Haraldstad. Det var i grunnen da jeg så henne jeg kom på dette med "rett som et lys". Otto Hagman så med

overbærenhet på de forskjellige kraftanstrengelser med å stå i "giv akt". Dette var jo bare en lek for ham som nylig har vært i eksersisen. Frk. Lefredius sto så rett og støtt som en grenader, men så hadde hun også broddene på seg. Her skulle det ikke tas noen sjanser. Tegnekontoret var representert ved Oksum. Han gjorde krampaktige forsøk på å få bena sammen i knærne, men man kunne med letthet se Einar Birkeland som stod bak han i annen rekke. Oskar Hansen tok seg krampaktig sammen for å stå så lenge stille. Vanligvis hadde han vært ca. 20 ganger inne på Plateverkstedet på den tiden de nå hadde stått oppstilt. Høland hadde bare fått opp den ene hånden av lomma, men det var bare for å klø seg i øret.

Nå ble det kommandert spredning, og de forskjellige begynte å trene på sine spesialøvelser. Frk. Fjellestad skulle ligge å sykle, men hun lå ganske stille, for hun hadde fått motorsykel. Meyer Knudsen trenet intenst i håndstående, vel å merke på en hånd. Han måtte ha en god tellehånd, betrodde han oss. Tønnessen hadde ikke tenkt å være der, for han kunne jo dette med å turne, og det var derfor han manglet også. Gustav Johansen holdt på med dansehopp. Engh så vi såvidt skimten av borte i en krok hvor han drev med å rulle baller.

Helland satt på gulvet og sydde samtidig som han drev hakegymnastikk, for som han sa: "Det gjelder å ha snakketøyet i orden". Gustav Beurling stod og holdt seg på magen mens han dann og vann løftet litt på benene. "Man skal ikke overdrive denne gymnastikken", sa han, "når man er i min alder. Nei, men i min ungdom var jeg sprek..." Frk. Ravnaas lå midt på gulvet og brøt handbak med Voreland. Til slutt måtte Voreland gi seg da det ikke gikk etter tegninga.

Plutselig fikk vi se Kvanvig komme fram bak vedkassa. Vi lurte jo litt på hva han drev på med der, men han satt så mye i trekk, derfor måtte han varme seg litt. Dessuten hadde han plukket opp noen fyrstikker som var falt ned bak kassa.

Hunsfospostens referent trakk seg så tilbake. Referatet skulle gjerne ha vært lenger, men redaktøren syntes det var langt nok.

1953

Hunsfos vil stille 2 fotballag til bedriftsserien

På siste styremøte i idrettslaget ble det tatt beslutning om å stille 2 lag i fotball i år. Alle som er interessert, skulle således få anledning til å delta i kampene. Det ble videre opplyst at interessen for damehåndball er stigende, og også her vil Hunsfos kunne stille 2 lag. Idrettslaget vil henstille til alle medlemmene om å slutte opp om utlodnin-

gen for å hjelpe damene i vei med håndballen.

1954

Skøyte løp

Lørdag 30. januar arrangerte Hunsfos Bedriftslag skøyte løp for første gang i lagets historie. Joda, det ble alle tiders skøyte løp. Det var trenet iherdig, og flere hadde sogar prøvd skøyte tene dagen før.

Det var stor spenning foran trekningen av 500-meteren, som var første øvelse. Skulle noen av favorittene trekke sammen? Leif og Elias Omdahl var begge redde for et sam løp, men heldigvis må man si, ble det ikke noe av det gigantiske løpet. Det hadde vel vært fare for at en av dem hadde sprengt seg.

Banen ble kontrollmålt til 280 meter. Distansen som skulle gås, unnskyld løpes, skulle være 500 meter, så etter en del vanskeligheter fant man da ut av det. Man delte klassene i bandy- og lengdeløpsskøyter, dette for at det ville være så flaut om noen med bandyskøyter slo noen med lengdeløps. Alt tidlig fikk man et gnistrende løp av Karl Honnemyr. Han forserte svingene med en sann fryd og gikk i mål på en meget respektabel tid. Tiden holdt da også til en førsteplass. Det var snakk om at vi skulle sende ham til Davos, men han avslo med den begrunnelse at Jakob Danielsen ikke kunne være med som sekundant. Neste

storløp laget Leif Omdahl. Han satte med en gang opp et morderisk tempo, slik at han øyeblikkelig sprengte rundeskjemaet. Det gikk virkelig flott de 3-4 første skjærene, selv om Rølland påstod at de ikke var kompetente til å gå, for de utnyttet ikke gliden på isen. Omdahl forsøkte nå å gå over til lengre skjær på langsiden, men isen var for dårlig. Det var ikke mulig for ham å komme inn i rytmen. Han hadde en 15-20 feilskjær på første langside og fortsatte med det inn i svingen. Her hadde han altfor stor fart, så han måtte dessverre over ende, men han var ingen Ivar Martinsen, så han reiste seg opp igjen og fortsatte til mål. Elias Omdahl laget et strålende løp sammen med Karl Andersen. Karl hadde ikke den riktige flyten, men fort gikk det. Resten av deltagerne gjorde det også overraskende godt. Reidar Johanssen f.eks. gikk et uhyre velberegnet løp. Alt i alt var det et meget vellykket skøyte løp som frister til gjentagelse.



Røykekampanje ved Hunsfos Fabrikker ga meget positivt utslag

Bakgrunn

Arbeid med røykekampanjen ved Hunsfos Fabrikker begynte våren 1988. Bakgrunnen til dette var at antall røykere i Vennesla kommune var registrert til å være blant de høyeste i landet. Det var ved en landsbasert hjerte-kar undersøkelse av alle 40-åringene i 1987. Dette var målt til 60,4% for 40-årige menn i Vennesla kommune, sammenlignet med 42% blant befolkningen i resten av landet.

Røykeavvenningskurs

Arbeidet begynte med å organisere og sette i gang røykeavvenningskurs bygget på en modell av Øyvind Aabø ved Furuset Helsecenter. Det første kurset ble avviklet med 8 deltakere, hvorav 5 fortsatt er ikke-røykere. Deriblant var noen av deltakerne nøkkelpersoner ved bedriften som ga initiativ videre for andre til å gjøre det samme.

Røykfri kantine

Verdens første røykfrie dag, 7. april 1988, var markert her på Hunsfos av Bedriftshelsetjenesten og av Veme- og miljøtjenesten ved å lage en spørreundersøkelse om hvorvidt arbeidstakere ville ha kantine røykfri. Spørsmålene ga mulighet til valg av forskjellige alternativer rundt dette emnet. Av de innkomne svar ville 56% ha et røykfritt miljø i kantine. 26% av røykerne viste oppslutning på røykfritt miljø i kantine.

Handlingsplan

En handlingsplan var lagt frem for AMU 28.4.88. Det var da bestemt å

opprette et utvalg for et røykfritt arbeidsmiljø, som hadde en sammensetning av røykere og ikke-røykere. AMU besluttet også at kantine skulle være røykfri fra 1.7.88. Det var samme dagen som røykeloven trådte i kraft.

Røykeundersøkelse

I løpet av mai 1988 var det gjennomført en undersøkelse for å finne ut det antall av de ansatte som var røykere. 69,4% av arbeidene røykte, og 38% av funksjonærene røykte. Disse var svært høye tall, som absolutt ga støtte til videre arbeid. Totalt antall røykere var 55%.

Opplysningsvirksomhet

Opplysningsvirksomheten var opptrappet med bl.a. en artikkel i Hunsfosposten. Ved vår tradisjonelle ukentlige vernerunde, brukte vi anledningen til å informere om røykeloven, og innhente forslag til løsning på de ulike arbeidsplasser. Disse var da presentert for AMU, og forsøk til innretning etter røykeloven var vedtatt på alle arbeidsplasser. Vi hadde skaffet en dispensasjon fra røykeloven til 1.1.90 mens dette arbeidet pågikk. Mange enkeltindivider fikk hjelp og råd ved røykestopp, og for opplysning for eventuelle helseplager hvor røyking hadde en medvirkende årsak.

Avslutning

Arbeidet for å oppnå et røykfritt arbeidsmiljø på de forskjellige arbeidsplasser var overlagt administrasjonen når dispensasjon fra røykeloven løp ut 1.1.90.

Vi må dessverre si at vi har ikke oppnådd et helt ønskelig resultat, det røykes fortsatt mye på kontrollrom og hvilebuer rundt omkring. Vi har forståelse for at røykere har vansker med å akseptere en helt annen situasjon i bedriften. Mye prat, fleip og diskusjon om røyking har det vært i løpet av disse 2 årene. Alt dette er nettopp en del av en holdningsendring som er i ferd med å skje. Dette er klart påvist ved den siste røykeundersøkelsen vi nettopp har registrert to år etter den første.

Tallene der kommer frem på neste side.

Vi er meget glade for det positive resultatet og vet at de som har klart å kvitte seg med røykepakken er enda gladere.

Dette arbeidet er gjort kun for å bedre helsa til arbeidstakere ved Hunsfos Fabrikker, og uten noen annen moralsk tenkning. Men, en undersøkelse foretatt i USA viser at røykere har 3-4 dager mer fravær pr. år sammenlignet med ikke-røykere. Og til slutt kan kanskje nevnes at oss som ikke røyker skal, statistisk sett, ha den glede å trekke mer pensjon enn røykere!

Oppfølging til røykeundersøkelse fra 1988

Avholdt 4 røykekurs - 9 stk. som ble ikke-røykere.

Røykeloven tiltrådte 1.1.88 - dispensasjon til 1.1.90.

Kantinen ble røykfri - ellers ikke overholdt. Saken overlagt til administrasjonen jan. -90.

Røykeundersøkelse 1990

	Røykere	Ikke røykere	Røyker %
Råstoff	46	38	54,76
PM	95	40	70,37
Avd. 9	26	29	47,27
Salen	31	23	57,40
Tomta, lager, transport, rengjøring	33	31	51,36
Verksted	70	74	48,61
Arbeidere	301	235	56,15
Funksjonærer	61	109	35,88
Totalt	362	344	51,27

Røykeundersøkelse 1988

Totalt	375	308	55,00
Arbeidere	324	225	69,40
Funksjonærer	51	83	38,00

Sammenligning

	1988	1990
Totalt	55,00%	51,27%
Arbeidere	69,40%	56,15%
Funksjonærer	38,00%	35,88%

Sentrumsløpet/Holmenkollstafetten 1991

Søndag 29. april var ca. 20 stykker fra Hunsfos med og løp sentrumsløpet i Oslo. Stemningen blant de 20.000 løperne og blant folk langs løypa gjorde løpet til en opplevelse. Vi var enige om at dette

ville vi være med på til neste år også.

Det fine med dette løpet er at de passer for de aller fleste, nesten uansett nivå, kjønn og alder. Ved

påmelding oppgir man den tid man antar at man vil bruke på 10 km, og så blir man plassert i rekka i forhold til dette, slik at de man starter sammen med holder ca. samme nivå som en selv.

Det er nå ca. 7 måneder fram til neste sentrumsløp, og vi 20 herfra som deltok i år, ønsker å bli mange flere til neste år. Vi utfordrer derfor flest mulig til å bestemme seg nå for at de vil være med. Den utrente har rikelig med tid til å trene seg opp til det nivået som passer den enkelte. Poenget er ikke å få flest mulig i fremste rekke, men å få folk til å mosjonere for helsas skyld, og da kan f.eks. sentrumsløpet til våren være et mål som inspirerer.

Hunsfos har fine tradisjoner i Holmenkollstafetten, så hvis interessen er til stede, hadde det vært moro å stille med lag der, eventuelt sammen med Wallboarden eller at hver bedrift stiller med sitt/sine egne lag.

Nå håper vi at flest mulig, både trente og utrente, Wallboarden og Hunsfosansatte, vil sette seg Sentrumsløpet i april -91 som mål.

Et råd til den utrente: Begynn forsiktig, - gjerne gå til å begynne med, - øk så med litt lett jogg etter hvert, og legg helst turene til mykt skogsterreng. Blant de 20.000 deltakerne er de aller fleste mosjonister, så nivået bør ikke skremme noen fra å ville delta.

Hvis noen ønsker råd eller et tilpasset treningsopplegg, er det bare å ta kontakt med undertegnede.

På vegne av Bedriftsidrettslaget/
Bedriftshelsetjenesten
Bernt Usterud



NORSK WALLBOARD'S SIDER

WALLBOARDMESTERSKAPET I SKYTING

For nittende gang ble Wallboardmesterskapet i skyting arrangert på Vennesla skytebane onsdag den 13. juni. Været var glimrende med vindstille og sol fra en skyfri himmel. Deltakelsen var meget bra, hele 76 deltakere møtte opp. Det er mulig å skyte fra kl. ti om formiddagen til fem på ettermiddagen. Skyteprogrammet er for herrer to liggende og en knestående serie, damene skyter tre liggende serier. Aktive skyttere skyter en liggende, en knestående og en stående.

Unnskyldningene er mange etter som skivene blir anvist. Enkelte skylder på vind (selv om det er vindstille). Skuffelsen er stor hos enkelte, som kanskje hadde forhåpninger om å nå helt til topps. Standplasspersonale får gjennomgå, skytterne skylder på at de ikke får anledning til å skyte seg inn. Skytterne skylder på geværene, de går ikke som de skal. Det er utrolig hvilke unnskyldninger som en kan høre på skytebanen denne dagen. Hadde veggene kunnet snakke, så hadde det vært moro å høre på.

Det ble prestert mye bra skyting i år. Allerede i første laget skjøt Otto Steinsland 140 poeng, en poengsum som bare Dreng Thomassen klarte å tangere. Steinsland ble seierherre på flere innertiere enn Thomassen. I dameklassen presterte Bjørg Marit Viste en imponerende poengsum på 143 poeng, og vant overlegent. Imponerende når en vet at hun aldri har drevet med skyting. Lagskytingen ble vunnet av regnskapsavdelingen, og laget besto av Bjørg Marit Viste, Elin Wilhelmsen og Arvid Slettene. Dermed har disse ansvaret for arran-

gementet til neste år, som blir 20-årsjubileum. Uten hjelp fra skytterlaget og tidligere aktive skyttere på bedriften, hadde det ikke vært mulig å gjennomføre denne skytingen. Vi er skytterlaget stor takk skyldig.

Her er resultatlisten:

Vinner av lagskyting

Regnskap:

Bjørg Marit Viste	143 p
Elin Wilhelmsen	132 p
Arvid Slettene	134 p
	<u>409 p</u>

På de neste plassene fulgte:

P. Lunds lag 1	405 p
E. verksted lag 1	402 p
E. verksted lag 2	401 p

Damer:

Nr. 1. Bjørg Marit Viste	143 p
Nr. 2. Elin Wilhelmsen	132 p
Nr. 2. Anne M. Magnussen	132 p
Nr. 4. Randi Thomassen	130 p
Nr. 5. Ellinor Mikalsen	126 p
Nr. 6. Gerd Simensen	89 p
Nr. 7. Liv Holberg	86 p

Aktive:

Tore Lunden	144 p
-------------	-------

Herrer:

Nr. 1. Otto Steinsland	140 p
Nr. 2. Dreng Thomassen	140 p
Nr. 3. Willy Helgesen	138 p
Nr. 4. Egil Amundsen	137 p
Nr. 5. Alf Johnny Homme	137 p
Nr. 6. Olav Ranestad	136 p

Nr. 7. Steinar Sjøberg	136 p
Nr. 8. Gunnar Rødli	135 p
Nr. 9. Arvid Slettene	134 p
Nr. 10. Torfinn Salvesen	134 p
Nr. 11. J. Schellingerhout	133 p
Nr. 12. Edvard Høiåsen	133 p
Nr. 13. Egil Magnussen	132 p
Nr. 14. Arvid Gundersen	132 p
Nr. 15. Øyvind Lindseth	131 p
Nr. 16. Helge Haugland	131 p
Nr. 17. Reidar Urdal	129 p
Nr. 18. Frode Trondsen	128 p
Nr. 19. Rolf Urdal	128 p
Nr. 20. Kåre Iversen	127 p
Nr. 21. Bjarne Urdal	127 p
Nr. 22. Tor Strandberg	127 p
Nr. 23. Gunleik Tveit	127 p
Nr. 24. Terje Lien	126 p
Nr. 25. Arild Skaiå	125 p
Nr. 26. Per A Tambini	125 p
Nr. 27. Jan O. Salvesen	125 p
Nr. 28. Tor Skuterud	125 p
Nr. 29. Jens Skårland	125 p
Nr. 30. Steinar Fredriksen	125 p
Nr. 31. Vidar Lundevold	125 p
Nr. 32. Bjørn Lindekleiv	125 p
Nr. 33. Kjell T. Haugland	124 p
Nr. 34. Trygve Haugland	124 p
Nr. 35. Alf M. Lundevold	123 p
Nr. 36. Kai Rune Mitander	123 p
Nr. 37. Omar Heggland	122 p
Nr. 38. T. Langeland	122 p
Nr. 39. Even Neverdal	122 p
Nr. 40. Tor Helge Lund	122 p
Nr. 41. Per Robstad	121 p
Nr. 42. Ove Høykleiv	120 p
Nr. 43. Reidar Hansen	120 p
Nr. 44. Bjørn Urdal	119 p
Nr. 45. Bjørn Haugland	119 p
Nr. 46. Sigurd Eikeland	117 p
Nr. 47. Svein Venemyr	116 p
Nr. 48. Normann Simensen	116 p
Nr. 49. Odd Sørensen	116 p
Nr. 50. Valter Abrahamsen	115 p

Nr. 51. Olav Brateng	115 p
Nr. 52. Arild Telstø	113 p
Nr. 53. Trygve Bratland	113 p
Nr. 54. Odd Ivar Eikeland	112 p
Nr. 55. Kjell Mjåland	108 p
Nr. 56. Geir Vennesland	108 p
Nr. 57. Terje Bergum	106 p
Nr. 58. Olav Klepp	105 p
Nr. 59. Edvin Skaiå	104 p
Nr. 60. Vidar Bakke	104 p
Nr. 61. Jan Otto Aurebekk	103 p
Nr. 62. Sverre Tveit	103 p
Nr. 63. Thom Gunnufsen	101 p
Nr. 64. Tor Ivar Ruud	98 p
Nr. 65. Rolf Bjelland	89 p
Nr. 66. Arne Nilsen	82 p
Nr. 67. John Jepestøl	72 p
Nr. 68. Svein Bakke	63 p



Otto Steinsland - vinner
av NW-skytingen

SALG AV VASKEMIDLER

Siden vi nå er et datterselskap av Hunsfos, har vi fått muligheten for å kjøpe såpe som blir produsert på Hunsfos. Såpen som vi tilbyr er VMX, og den selges fra rekvisitalageret i fem liters kanner. VMX såpen kan brukes til det meste innen rengjøring i huset, den kan brukes til oppvask, gulvvask og nedvask. Til vask av bil er den også brukende. I utsalg fra oss vil den koste kr 23,- for en femliters kanne, samme pris som på Hunsfos. Vi har ikke tatt inn RM3 og RM4 ennå, dette skyldes plassmangel, men det kan hende vi tar det inn senere.

Navner på Wallboarden

Siden Hunsfos overtok aksjemajoriteten ved Norsk Wallboard, har Wallboarden blitt kalt "filialen" blant Hunsfosfolk. På Wallboarden har vi veldig mange rare navner på de forskjellige stedene. Av eksempler på navner kan vi nevne i fleng: Glastadloftet, Gullblokka, Likhuset, Manillaslummen, Ravnåssaga, Sputnikken, Synken, Vindussaga, Dovregubbens Hall, Skaiåloftet, Svaleredet, Sakristiet, Galleriet, Ømeredet, Forskningsinstituttet, Schwabben og mange flere. Som en ser, er det både navner med kirkelig klang og mer dystre klanger. Som eksempel på hva navnene har kommet av, kan vi nevne at Svaleredet er der hvor mekaniker Finn Svaland holder til. Skaiåloftet kom av lageret som Edvin Skaiå hadde som lager for sine reservedeler da han var ansatt på verkstedet.

På presse 1 stod det i mange år malt med store bokstaver: "Sovjetska komfyrskij". Det var vel en av de ansatte som utpå natta hadde sett på denne pressen som en stor sovjetisk komfyr, for pressa var ganske varm. I defibratoravdelingen har defibrørne og raffinørne fått navner etter personer. De har navn som Arnold, Rolf, Ivar og Arthur. En raffinør har navnet Gro.

Det er også satt navn på personer og gjenger. Av eksempler kan nevnes her B-gjengen, som står for bygningsgjengen. Skinnangogjengen som står for rengjøringspersonellet. Som eksempler på personer som er blitt påsatt økenavn kan nevnes navn som Stupstad, Stoltenberg og Tamburstuen.

Som en ser er det ikke bare på Hunsfos de kan sette navner på plasser og personer.

HARELOSEN

Siden harejakten snart blir innledet, benytter vi anledningen til å komme med en historie fra harejakten:

I mange år jaktet de sammen, Syvert Bakken og Syvert Dale, på folkemunne kalt Store Syvert.

Begge var dyktige jegere og skyttere, og i tillegg to ordentlige skøyere. Sønnessønnene til Store Syvert har arbeidet ved Vennesla Bruk, så denne historien kan nok være kjent av noen, men den fortjener å komme på trykk.

En dag disse to skulle på jakt var det kommet mye nysnø, og ikke før var de kommet ut av huset og opp imot lia, så kommer de over helt nye harespor. De blir enige om at Syvert Bakken skal gå etter sporene og Store Syvert poste i utkanten av jordet.

Like oppe i lia støkker Bakken haren, som gjør en kort sving og går mot posten. Bakken setter da i noen små bjeff for at Store Syvert skal være oppmerksom på at haren er underveis.

Bakken følger sporene som passerer Store Syvert på få meters avstand, og utbryter da temmelig ergelig: - HOFOR I ALL VERDEN SKAUT DU IKKJE? - JAU, svarer Store Syvert, Æ TYKTE LOSEN JEKK SÅ FINT AT Æ VILLE LA DEN GÅ EI RONDE TE.

EN PRATERUNDE I FELLESFERIEN



Astrid Moe,
nyansatt

Hvor lenge har du vært ansatt her?
Fra 1.7.91.

Hva drev du med tidligere?
3 år på Norply som kontormedarbeider.

Trives du her?
Ja, stort sett!

*

Eline Brandsdal,
sommerhjelp

Er det varmt å jobbe i fellesferien?
Ja, veldig

Hva er det du gjør?
Gartner, klippe plener, stelle blomsterbed og div.

Får du noe ferie?
Ja, 1 mnd. Skal begynne på kveldsskole til høsten, men vil også prøve å få meg en jobb på dagen.

Har du badet i år?
Ja, første gang var med russen før 1. mai.

Hva er den beste sommermaten du vet?
Salat, grillmat og kompe.



Astrid Haugland,
sekretær

Har du hatt ferie?
Nei, jeg begynner 23. august. Da blir det biltur til USA, Syd Carolina i 3 uker.

Hvordan er det å jobbe i fellesferien?
Stille, men ikke så ille som en trodde.

Har du badet i år?
Ja, på familiehytta i Skottevik.

Hva er den beste sommermat du vet?
Gravlaks med sennepssaus.



Arvid Slettene,
økonomisjef

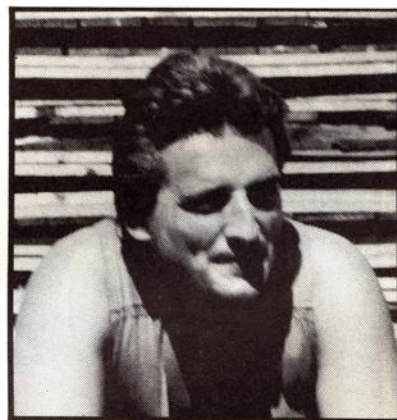
Er du ferdig med ferien?
Ja, utenom 1 uke som jeg skal ha til jakten.

Hvor har du vært i ferien?
På hytta i Kalvefjorden (Lillesand).

Er det mye å gjøre i ferien?
Ja, for vår del, halvårsregnskap.

Har du badet i sommer?
Ja, driver jo litt med seilbrett...!!

Hva er den beste sommermat du vet?
Krabbe og øl.



Per Angelo Tambini,
elektriker

Er det varmt å jobbe nå?
Ja, fryktelig, særlig når en er ferdig med ferien. Hadde ferie i regntiden!

Er det mye å gjøre?
Ja, og det er fullt opp med folk i fellesferien. Men til neste år vil jeg gjerne ha ferie i fellesferien.

Hva er den beste sommermat du vet?
Pita.

Litt historie fra Vennesla

Etter å ha vært ansatt her på bedriften i mer enn 40 år og etter å ha vært med på oppbyggingen og monteringen av denne, synes jeg kanskje at det kunne være av interesse for noen å gå litt tilbake i tiden for å få greie på hvordan her var og så ut. Skulle jeg utdype dette noe, ville det bli så mye at det kunne bli en hel bok, så jeg skal være så kort som mulig.

Her hvor vår bedrift ligger i dag, var det helt til etter krigen 5 husmannsplasser, som i sin tid lå under Vigelands Brug. Plassenes navn var: Bakken, Hanneviga, Holberg, Slyngstad, Holtet og Kjerrane. Alle disse plassene ble oppslukt av fabrikk og av vår tømmer-tomt da dette ble utbygd. Ute i enden av tømmer-tomta lå Metteshei som nå er nesten bortsprenget og fjernet. (Litt står igjen over grensen til Vigeland Metal Refinery). Under Metteshei lå Holberg på siden som vender mot bebyggelsen på Vikeland, de andre plassene lå spredt, men Holtet eksisterer enda og er nå oppholds/spiserom og garderobe for vår bygningsavdeling. Holtet er meget gammelt. Utenom Metteshei hadde vi også et sted som heter Marisknotten. Den ligger i nærheten av Kvivollen og var "gratishus" for tilskuerne når det var fotballkamp på Kvivollen. Det fortelles at Metteshei og Marisknotten er oppkalt etter to damer som var gjenlevende etter svartedauen, Mette og

Mari.

Vi går frem i tiden og kommer til krigen 1940-45. Da bygde tyskerne store hestestaller og lagre der bedriften er i dag. På hjørnet av plenen mot veien, mot der den gamle kinoen var, var det også et stort lager, og en tid etter krigen ble dette brukt som danselokale. "Mang en" vals og flate tangoer er blitt danset der.

I lagrene som tyskerne hadde her, ble det lagret litt av hvert. Her var levnettsmidler, sigaretter og litt lenger borte i monen var det et brennevinlager.

Det er jo klart at i slike trange tider var det ikke fritt for at der ble stjålet saker og ting, og om brennevinlageret og det som ble tatt derfra kunne det fortelles mange muntre historier, men plassen tillater dessverre ikke dette. Husker jeg ikke feil, var det det tyske "achte batteri" som hadde hestestallene sine her, og på et av lagrene sine hadde de lagret en mengde av noe de kalte for "trocken Gemüssen", og jeg husker godt at denne "trocken gemüssen" (tørrede grønnsaker) var spredt over hele Vikeland og kom sikkert godt med i en tid med lite mat.

Et par av disse brakkene fungerte noen år som kontor og lager for bedriften, og helt til for ca. 10 år siden sto resten av

"tyskerbrakka" som da ble revet. Der har vi nå tømmer-opplagsplass.

Jeg må visst slutte nå, men det er mye mer som kunne ha vært skrevet.

ET PAR HISTORIER:

Det var da Sputniken var under montering, og direktør Ruenes, som hadde en lun og god humor, kom forbi og stoppet opp og spurte Rolf Kvarstein om hvordan arbeidet gikk unna. Joda, sa Rolf, det går da fremover som du ser! - Det gjør det for snilen også, sa direktør Ruenes -.

Jeg husker også en annen historie om direktør Ruenes. Han kunne også være svært slagferdig. Det var helt i starten, da vi presset de aller første platene ved vår bedrift. I de første pressene var det litt av hvert, og det kom også frem noen plater der det var en del huller i. En av de ansatte spurte Ruenes om å få kjøpt noen av platene som lå i en haug. Nei, sa direktør Ruenes, men du kan få kjøpt hullene. - Det hører med til historien at vedkommende fikk platene.

Toralv Askedal

Mange ferievikarar i arbeid hos oss!

Sin vane tro var det mange ferievikarar på bedriften i fellesferien. Da fabrikkene stoppet den 6. juli, stod ferievikarane klar til å gjøre rent over hele fabrikkene. Hele fabrikkene har blitt rengjort fra topp til bunn. Alle skorsteiner er blitt rengjort, rotorherden er skrappt ren for bek og sot, varmebatteriene er skummet og spylt, kabelgrøfter er rengjort, hydrofortankene er vasket og rengjort og massekummene er malt. Et skikkelig grisearbeid, ferievikarane er sorte og grisete fra topp til tå når de går i dusjen om kvelden.

Det er utført mye vedlikeholdsarbeid i ferien over hele fabrikkene. Presse 2 er overhølet med nye stigbjelker, samtidig som toppstykket er planslipt. I fyrhuset er den ene kjelen revet og murt opp igjen. Ellers er det utført mye påtvunget vedlikehold over hele fabrikkene.

Som takk for innsatsen og som en liten påskjønnelse for meget bra utført arbeid av alle som jobbet på bruket i fellesferien, spanderte bedriften bløtkake på alle sammen den siste dagen. Vi bringer bilder av noen av de som jobbet her.

